

DOMOVINA

Upravištvu „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II, telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 6 Din, polletno 10 Din, celoletno 20 Din; za tuzemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštna hranilnica, podružnica v Ljubljani, št. 10.711.

Prihovski spopad pred sodniki

6 obtožencev je oproščenih, 12 pogojno in 3 nepogojno obsojeni

Predzadnjo sredo 28. julija se je začela pred okrožnim sodiščem v Celju razprava zaradi prihovskega spopada, pri katerem je izgubil življenje visokošollec Rudolf Dolinar. Spopad pri Prihovi je dal povod izvestnim krogom v Sloveniji, da so začeli znano gonjo proti nacionalistom in Sokolstvu. Razprava je hkratu nekoliko razjasnila nekatere dogodke, ki so se odigrali ob priliki obiska predsednika Jugoslovanske nacionalne stranke g. Petra Živkovića v Ljubljani in na njegovem pohodu v Sloveniji.

Kratka vsebina obtožnice

Zagovarjati se je moralo 21 obtožencev, ki so imeli 11 zagovornikov. Razpravo je lahko poslušalo zaradi omejenega prostora le 70 do 80 ljudi. Obtožnica je najprej naštevala obtožence, ki so bili: Reja Slavko iz Maribora, Dugina Viktor iz Paker pri Mariboru, Brajkovič Slavko iz Maribora, Bunc Josip iz Maribora, Klanjšček Franc s Pobrežja pri Mariboru, Kodrič Franc iz Nove vasi pri Mariboru, Mlinar Ivan iz Maribora, Paravan Anton iz Maribora, Primec Filip iz Hoč, Primec Mirko iz Hoč, Ranar Miroslav s Tezna, Silič Ivan iz Maribora, Štancer Drago iz Maribora, Urbančič Ludovik iz Maribora, Gorišek Milan iz St. Lenarta v Slov. gor., Belgott Ivan iz St. Lenarta v Slov. gor., Korošec Mirko iz St. Lenarta v Slov. gor., Kranjc Ivan iz St. Lenarta v Slov. gor., Markež Vinko iz St. Lenarta v Slov. gor., Neuwirt Feliks iz St. Lenarta v Slov. gor. in Orožen Milan iz Celja. Nobeden izmed obtožencev razen Slavka Reje še ni bil obsojen. Gorišek Milan in Orožen Milan sta se branila na svobodi, ostali pa so bili pred sodnike privedeni iz preiskovalnega zapora.

Obtožnica pravi med drugim, da so se vsi obtoženci razen Orožna Milana 8. junija v Prelogah v občini Prihovi pri Konjicah v dogovorjenem naklepu zbrali v mnogoto in kot udeleženci mnogote s skupnimi močmi storili nasilje drugim osebam. Poškodovali so potniški avtobus, v katerem se je po državni cesti iz Maribora proti Celju vozilo nad 30 ljubljanskih visokošolcev. Te so napadli s tem, da so oboroženi s dolgimi kuhinjskimi noži, gorjačami, samokresi in kamenjem naskočili avtobus. Pri tem so metali kamenje in streljali. Razbili so vse šipe in spravili v nevarnost življenje in zdravje več oseb, med katerimi so bili trije od drobcev šip lahko ranjeni. Naposled so naveličali na visokošolca Rudolfa Dolinarja in druge ter jih pretepli. Pri spopadu je Dugina Viktor z nožem v hrbet tako poškodoval Rudolfa Dolinarja, da mu je prebodel pljuča in je poškodovanec umrl. Datje je bil med visokošolci Planinc Braniko na obrazu z nožem lahko poškodovan.

Samo Orožnu Milanu je očitala obtožnica, da je že v Mariboru z nasvetom zavedel Slavka Rejo, da je zbral mnogoto udeležencev, ki so storili gori omenjena kazniva dejanja.

Dne 8. junija je prisel Peter Živković, predsednik JNS, v spremstvu nadomestnikov kraljevih namestnikov dr. Zeca in Banjani- na, senatorjev dr. Andjelinića in dr. Kra-

merja, narodnega poslanca Cvetića in bivšega podbana dr. Pirkmajerja iz Ljutomerja preko Sv. Lenarta v Maribor, kjer se je popoldne vršil v veliki dvorani hotela pri Orlu sestanek strankinih zaupnikov. Ker so bili predstavniki JNS telefonično obveščeni že v St. Lenartu, da se pripravljajo v Mariboru demonstracije, jih je vso pot od tam spremljal s svojim osebnim avtomobilom dr. Milan Gorišek kot izvidnik ter jih po stranskih ulicah brez naprtilik dovedel v pripravljeno hotelsko dvorano v Mariboru.

O izgrelih v Mariboru

Toda med zborovanjem so demonstranti, med njimi tudi 60 ljubljanskih visokošolcev, ki so se pripeljali na dveh naročenih avtobusih iz Ljubljane v Maribor, napadli hotel s kamenjem in gnili jajci ter pobili skoro vse okenske šipe steklene dvorane. Kamenje je padalo v dvorano tretjega nadstropja s tako silo, da so storilci razbili tudi ogledala na nasprotnih stenah, iz česar sledi, da je bila ogrožena osebna varnost vseh zborovalcev, katerih je bila polna dvorana. Ljubljanski visokošolci so navali tudi na mariborski Narodni dom in razbili nekaj šip. Ni dvoma, da je bilo s tem storjeno zločinstvo zoper javni red in mir, a je za postopek pristojno državno tožilstvo v Mariboru.

Visokošolci Leskovar Ludovik, Pograjc Vlado, Kukovič Danilo in drugi so izrecno priznali, da so se pripeljali v Maribor demonstrirati. Tam so jim razdelili kamenje in gnila jajca, s katerimi so potem z združenimi močmi izvršili napad na hotel. V ta namen so se formirali v parku blizu klasične gimnazije v četverostope in tako prikorakali z veliko slovensko trobojnico na čelu, med tem pa vzdikali proti Živkoviću. Ko jih je policija zaradi izvršenega nasilja na hotel potisnila nazaj, so še dalje demonstrirali po mestu.

Kaj se je očitalo Reji

Obdolženi Reja Slavko priznava, da se je udeležil zborovanja JNS v hotelu pri Orlu in da so njegovi pristaši po razbitju šip in hotelske dvorane začeli razmišljati o tem, kako bi preprečili ljubljanskim visokošolcem nadaljnja nasilja in uspešno zavarovali osebno varnost predstavnikov JNS. Ker je tudi mariborski podžupan Žebot Franc že pred hotelom Ortom grozil in dal spoznati, da se pripravljajo izgrede tudi na dravskem mostu, je pristopil k Reji med posvetom o varnostnih ukrepih Orožen Milan iz Celja in sprožil misel, naj bi skupina ljudi pripravila kako orodje in razrezala na avtobusih ljubljanskih visokošolcev pnevmatike in tako enemogućila nadaljnjo vožnjo proti Konjicam in v Celje in s tem seveda tudi nadaljnja nasilja.

Obdolženi Reja Slavko je res naročil svojemu pisarniškem slugi Siliču Ivanu, naj prinese od nekega čevljarske nože. Silič se je obrnil na čevljarja Jakca s prošnjo, naj mu posodi čevljarski nož, katerega je Silič prinesel. Reja pa je izjavil, da je ta nož premalo za razrezanje avtomobilskih pláščev.

Nato ga je Reja poslal v svojo pisarno z naročilom, naj gre in prinese one kuhinjske nože, ki jih je dobil nedavno kot darilo za strelsko družino. Silič Ivan se je njegovemu pozivu odzval in prinesel nekaj takih nožev ter jih spravil v svojo aktovko.

V pričakovanju, da utegnejo ljubljanski visokošolci napasti Petra Živkovića in njegovo spremstvo onkraj mosta na Kralja Petra trgu, je hitel Reja Slavko v družbi z nekaterimi soobdolženci tjakaj in od tam dalje proti Mariborskemu dvoru in tam zasedel že pripravljeni tovorni avto Kranjca Srečka, na katerem se je skupno s 16 soobdolženci odpeljal na Tržaško cesto do železniškega prelaza, kjer pa so bile zatvornice zaprte. To priliko so izkoristili ljubljanski visokošolci, ki so bili skriti v neki gostilni, in navali s kamenjem na tovorni avto in vse tiste, ki so bili v njem, vendar pa jih je policija s pomočjo orožnikov zadržala in potisnila nazaj.

Slavko Reja se je s svojo skupino peljal naprej mimo Hoč do Slovenske Bistrice in dalje proti Konjicam. Na bregu pri Prelogah pa je držal njegov tovorni avto neki osebni avtomobil, iz katerega je stopil Reji neznan gospod in mu naročil, da je treba avtobus z ljubljanskimi visokošolci za vsako ceno onesposobiti za nadaljnjo vožnjo. Reja je dal pod klancem ob občestnem gozdu tovorni avto res ustaviti in ga zapeljati od državne ceste na stransko pot, svoje tovariše pa je pozval, naj izstopijo in se pripravijo na napad na visokošolce. Ker so bili po njegovem zatrjevanju njegovi tovariši precej bojovito razpoloženi, jih je on posebej opozoril, da ne smejo nikogar poškodovati in zlasti ne tepsti po glavah.

Kako se je izvršil spopad pri Prihovi

Tako je Reja čakal s svojo skupino oboroženih v tem gozdu celo uro, nato pa je privozil s svojim osebnim avtomobilom iz Konjic Gorišek Milan in z njim Belgott Ivan, Korošec Milan in Kranjc Ivan. Ko je Gorišek Milan zagledal njemu dobro znani tovorni avto Kranjca Srečka, je izstopil in se nekaj časa razgovarjal z Rejo, potem pa se peljal dalje v smeri proti Slov. Bistrici, da bi videl, ali je avtobus ljubljanskih visokošolcev že na poti in kje. Komaj je vozil kakšna dva kilometra, je res privozil nasproti iz Slov. Bistrice proti Konjicam prvi avtobus ljubljanskih visokošolcev, ki je ob srečanju z Goriškom mirno vozil naprej. Gorišek Milan pa je nato svoj avto obrnil in se peljal za avto za visokošolci nazaj proti gozdu in imel priliko videti, kako je Rejeva skupina iz občestne zasede s kamenjem in streljanjem iz samokresov navadila na mimo vozeči avtobus in takoj razbil skoraj vse šipe od spredaj, na levi strani in od zadaj. Ker pa se napadeni avtobus ni takoj ustavil, temveč je s veliko brzino vozil po klancu navzgor, je večina napadalcev, kakor priznava Reja sam, tekla za njim, nato pa se je ljubljanski avtobus ustavil in so iz njega izstopili visokošolci, se vrgli na napadalce in potem zagnali tudi proti Goriškemu avtu, a so jih Rejevi napadalci odbili z gorjačami, palicami, noži in s streljanjem ter zapodili v tek nazaj proti njihovem avtobusu. Nastal je medsebojni pretep, vendar pa Reja Slavko zanika, da bi se ga bil osebno udeležil. Videl je samo še prihiteti drugi, modri ekspresni avtobus

Ljubljanskih visokošolcev, ki je obstal v bližini prvega, rdečega, nato pa so naglo izstopili visokošolci iz drugega avtobusa ter začeli lomiti late s plotov in so priskočili na pomoč svojim napadenim tovarišem, napadalec pa razgnal na vse strani. Pri tem se jim je posrečilo ujeti Beigotta Ivana, ki je dobil kamen v nos in je krvavel ter si pri posestniku Pliberšku izpiral rano. Nato so prijeli še Brajkovića Slavka in ga temeljito pretepali ter nato zvezanega odpeljali v Konjice, kjer so ga šele na uradni poziv izročili tamšnjim orožnikom. Reja Slavko trdi zase, da se je pri Pliberšku skrivil v stranišče, tepen pa da je bil že v Mariboru ob priliki, ko je skušal iztrgati visokošolcem zastavo in mu je takrat eden izmed ljubljanskih izrednikov že tam z udarcem zlomil roko. Prav posebej pa Reja zanika, da bi bil on že v Mariboru organiziral skupino obdolžencev ter jih zapeljal v Preloge. Iz podatkov preiskave pa se da njegova prvenstvena krivda v polni meri dokazati.

Obtožnica pravi dalje, da je Reja v gozdu pod klancem v Prelogah dal avtomobil ustaviti, soobdolžene pa pozval, naj izstopijo in si naberejo cestno kamenje in narežejo gorjace kolikor niso bili že iz Maribora opremljeni z nakupljenimi palicami. Istočasno je Reja naročil Siliču Ivanu, naj razdeli mednje dve dolge kuhinjske nože, katere je prinesel iz njegove pisarne. Silič Ivan je nože res tudi razdelil in sta dobila po enega tudi Dugina Viktor in Markež Vinko. Nato je dal Reja odpeljati avto v stran ter zaukazal svojim tovarišem počakati v zasedi do prihoda prvega velikega mariborskega avtobusa, katerega morajo pustiti mimo, ker vrši vsakdanji osebni promet med Mariborom in Celjem, drugi avtobus z ljubljanskimi visokošolci pa naj ta koj s skupnimi močmi napadejo v trenutku, ko bo on oddal strel iz svojega samokresa.

Smrt visokošolca Dolinarja

Vidca, kako je Dugina Viktor z nožem navalil na Dolinarja in ga na tleh ležečega zabodel v hrbet, sta bila Planinšek Gvido in soobdolženi Markež Viktor. Sicer pa Dugina Viktor storilstvo priznava, izgovarja se le s tem, da ni imel pri tem usmrtilnega naklepa, temveč je zabodel svojega nasprotnika iz hudobije in maščevanja, ker ga je poprej neli visokošolec s tako silo udaril po glavi, da ga je obliła kri.

Sodni zdravniki so na osnovi raztelesenja izjavili, da je bil pokojni Dolinar zaboden skozi desni hrbet v pljučno votlino in da je nož ranil desna pljuča. Posledica je bila krvavitev, ki na znotraj ni bila znatna, na zunanaj pa verjetno močnejša, vendar pa ne smrtna, o čemer pričajo notranji udi, ki so bili vsi dobro napolnjeni s krvjo. Ker pa je imel pokojni desna in leva pljuča v cellem obsegu zrasla v rebro mreno in druge nepravilnosti, je nastopil pri poškodovancu tako zvan status thymicolymphaticus. Smrt je nastopila bolj zaradi zadušjenja kakor zaradi izkravitve ter je izid znatno pospešil zgoraj označeni ustroj notranjih udov.

Iz teh sodnozdravniških ugotovitev pa sledi dokaz, da je ta poškodba pljuč z nožem v neposredni vzročni zvezi s smrtjo. Domneva izvedencev, da bi takojšnja zdravniška pomoč verjetno mogla preprečiti smrt, je za kazensko odgovornost krivcev neodločilna, ker je storili pač niso preskrbeli, napadeni visokošolci pa za usodo svojega tovariša niti prav vedeli niso.

Priča Planinšek Gvido je izpovedal, da je Dolinar takrat, ko je storilec Dugina Viktor klečal na njem in zamahnil z nožem v njegov hrbet, takoj po dobljenem sunku zajel, česar se je Planinšek tako ustrašil, da je skočil v stran in se vrgel na njivo v žito in tam ležal skrit nekaj minut. Šele, ko so se napadalcu razbežali na vse strani, je spet vstal in šel k razbitemu avtobusu ter odvedel na lice ranjenega in krvavega Planinca Branka k bližnji hiši, da so ga izmili in obvezali. Dolinarja Rudolfa, ki je prej ležal nad jarkom, pa ni bilo več na istem mestu. To se strinja s pričevanjem Jegliča Jožefa in z navedbami Dugine Viktorja samega, ki priznava, da se je Dolinar po dobljenem vboju sam vzdignil, napravil nekaj korakov in potem gotovo zašel v pšenico, kjer je omahnil in obležal mrtev. Priča Leskovanova Marija ga je našla drugi dan v taki legi, ki izključuje, da bi se bil rajni zadušil zaradi padca na obraz, ker je ležal s prostimi usti ob strani.

Odgovornost obdolžencev

Na podlagi gornjega navaja obtožnica, da ni dvoma, da so obdolženci, ki so kot en mož napadli avtobus, storili vsi zločinstvo zoper javni red in mir. Iz priznanja obdolžencev izhaja, da so se vsi brez izjeme dogovorili za skupni napad in da je bil Reja Slavko tisti kolovodja, ki je vse obdolžence pozval k na-

padu in bil sam navzoč v gozdni zasedi, ko je potem Dolinar dobil z nožem poškodbo v hrbet. Čeprav je navalil na Dolinarja samo obdolženi Dugina Viktor in mu povzročil smrtno poškodbo, so odgovorni vsi obtoženci za vse nastale posledice. Planinca Franca je pri spopadu urezal z nožem preko lica Markež Vinko.

Ista načela o kazenski odgovornosti veljajo, kakor navaja obtožnica, za Goriška Milana in njegove tri spremljevalce Beigotta Ivana, Korošca Mirka in Kranjca Ivana, kajti tudi ti trije priznavaajo, da so se že v gozdni zasedi istočasno z Rejevo skupino oborožili s kamenjem in preklami. Gorišek pa jih je s svojim avtom pripeljal prav v ta namen do kraja spopada, Gorišek Milan priznava tudi zase, da se je s svojim avtom vrnil izrečno za prvim avtobusom visokošolcev zato, da bi bil svojim tovarišem v pomoč in bi tudi osebno posegel v napad na visokošolce, ker je bil silno ogorčen zaradi njihovega nasilja na Petra Živkovića in na hotel Orel, zlasti pa zaradi njihovega napada na Narodni dom, kjer so ostali v dobi najhujših nacionalnih bojov samo Nemci pod bivšo Avstrijo ter je potem v mestu slišal, kako so se nekateri Nemci zaradi tega napada slovenskih visokošolcev škodoželjno posmehovali in norčevali iz te narodne sramote.

Da so se tudi št. Lenarčani (Goriškovi spremljevalci) zares že poprej v gozdu oborožili in pripravili z Rejevo skupino na združen napad, zatrjuje tudi Dugina Viktor, Reja Slavko pa je na policiji v Ljubljani označil Goriška kot njihovega glavnega vodjo.

Reja Slavko obremenjuje tudi Orožna Milana, češ, da ga je prav ta že v Mariboru z nasvetom spravil na misel, naj bi skupina ljudi pripravila orodje ter porezala pnevmatike na avtomobilih ljubljanskih visokošolcev in s tem onemogočila njihovo nadaljnjo vožnjo v Konjice in Celje ter na ta način preprečila nadaljnja nasilja.

Dugina Viktor še zatrjuje, da je Reja že v Mariboru razdelil zavitek palic, katere je po njegovem naročilu nakupil Pramec Viktor. Pred napadom v Prelogah je naročil menjati klobuke, da jih nihče ne bi mogel prepoznati. Reja je v ta namen tudi sam menjal s Primcem svoj dežni plašč, Dugina pa z Buncem svoj klobuk. Paravan Anton trdi, da je Reja na povratni vožnji v Teznu pri Mariboru zahteval svoje nože nazaj in vse svoje tova-

15 LJUBEZEN NE UMRE

MIRKO BRODNIK:

Dopoldne je odšla botra v vas. Marija jo je spet čakala na griču, še zmerom otožna in v skrbeh, toda ko je videla, da ji botra maha z roko v znamenje, da prinaša pismo zanj, je vsa njena žalost kar mimo grede izginila.

Andrej ji je pisal. Sporočil ji je, da bo dobil za veliko noč deset dni dopusta. Domov je pisal, da so mu dovolili samo tri dni. Sedem dni bo ostal pri Mariji. Šele potem pojde domov.

Vsa srečna in vesela je nesla Marija to novico še toplo botri.

»In kdaj pride?« je vprašala botra.

»Še sama ne vem. V pismu stoji, da mi bo še sporočil natančen dan.«

In zdaj je Marija vsak dan bolj nestrpno čakala, kdaj bo njegovo obvestilo prišlo. Doma ga je čez štiri dni. Andrej ji je sporočil, da se pripelje na veliki četrtek in da ostane do prihodnjega četrta zjutraj pri njej.

Torej še štiri dni bo morala čakati. Štiri dni — tako malo v primeri s časom, ki ga je že prebila pri botri. Pa vendar se ji je zdela od trenutka dalje, ko je zvedela, kdaj pride Andrej, vsaka ura še enkrat daljša kakor prej. Tako leno se je čas pomikal dalje.

In naposled je prišel veliki četrtek, dan, ki ga je Marija tako željno pričakovala.

XVII.

Andrej pride.

Navsezgodaj je že vstala Marija ta dan. Ni mogla strpeti v postelji. Prej je bila pokoncu kakor botra, ki je začela godrnjati, ko jo je predramila.

»Ti neučakanost! Še preveč ga boš imela!«

»O, ne, botra. Andreja pa ne. Tako sem vesela, ko pride. Zdaj šele vem, kako hudo sem ga pogrešala.«

»Kdaj pa pride prav za prav? Niti tega mi nisi povedala,« ji je dejala botra.

»Pisal mi je, da se pripelje z jutrnim vlakom. Ob desetih mora biti potem že tu. O, še štiri ure!« je veselo vzkliknila Marija.

Botra je vstala in ji skuhalo zajtrk. Toda Marija se ga skoraj dotaknila ni, tako je bila vsa iz sebe. Neprestano je pogledovala na uro, hodila je iz svoje sobice v izbo in pred hišo, gledala je proti dolini. In na tihem je še štela minute, ki jo ločijo od Andreja, v duhu si je predstavljala, kako se bosta obšla, kako bosta oba vesela in srečna.

Botra jo je hudomušno gledala izpod čela in se ji smehljala. Spomnila se je, da tudi ona ni bila nekoč nič boljša.

Devet je že odbila. Še dobro uro, in Andrej mora priti. Ali pa še prej, če bi dobro stopil.

Marija je šla pred hišo. Zunaj je bilo sončno in toplo. Po dolinah so se vlekli megli,

tu gori na hribu pa je bilo jasno kakor v kristalu. Njeni pogledi so hiteli do megle, najrajši bi jo bili pretrgali, razgnali, da bi videla v dolino, na cesto, odkoder mora priti Andrej.

Zdaj, zdaj se bo izvil iz megle. Videla ga bo, z rdečo ruto mu bo mahala, da bo še bolj pospešil korake.

Nagnila je glavo nazaj in jo oprla ob okno. Zamižala je. Hotela je tako ostati dolgo časa, da bi bila potem presenečena, ko bi videla Andreja čisto blizu. Toda ne. Ni zmogla tega. Neprestano ji je uhajal pogled v dolino.

Stara ura v izbi je hrešče odbila deseto. Marija se je zdrznila.

»Zdaj bi bil pa že lahko tu,« si je rekla. »Seveda, vlak utegne imeti zamudo,« je potem dodala sama pri sebi. »Za praznike se vozi mnogo ljudi.«

Tedaj jo je poklicala botra.

Stopila je v kuhinjo in jo vprašala, kaj želi.

»Kaj mu bova pa skuhati za kosilo?« je rekla botra.

»Oh, botra, to pa vi kar sami poskrbite. Meni danes nič pametnega ne pride na misel.«

In še preden je povedala te besede do konca, je bila že spet na pragu.

Zdaj se je že megla počasi razgubila. Pot se je videla daleč v dolino, bela je bila kakor trak, toda Andreja še ni bilo nikjer.

Marije se je polotila temnoba.

»Kako da ga ni? Kod hodi tako dolgo? Saj mora vendar vedeti, da ga ona nestrpno pričakuje, da kar kopni po njem.«

In iznenada je postala žalostna.

riše poučil, da v primeru poizvedb ne smejo ničesar izdati in da se drug drugega sploh ne poznajo.

Zasliševanje obtožencev

Tako se glasi obtožnica v kratkem izvlečku. Pri zasliševanju obtožencev je prišel prvi na vrsto Orožen Milan, ki je vztrajal na tem, da ni vedel za nameravani napad in tudi ni dal nobenih nasvetov. Sledilo je zasliševanje ostalih obtožencev, ki je z zasliševanjem pričel govori zagovornikov trajalo 2 dni, a tretji dan je bila sodba razglašena. Med drugimi je Markez Vinko priznal, da je sodeloval v pretepu in da je imel tudi nož, vendar pa je zanikal, da bi koga poškodoval. Skoro vsi obtoženci so dokazovali, da se spopada aktivno niso udeležili. Priznali so le to, da so imeli namen onesposobiti avtobus ljubljanskih visokošolcev za nadaljevanje vožnje in s tem preprečiti ponovitev sličnih dogodkov in napadov, kakor so bili izvršeni v Mariboru.

Kar se nožev tiče, je Silič Ivan priznal, da mu je Reja naročil, naj poišče kakšne čevljarske nože, s katerimi bo razrezal plašče na avtobusih ljubljanskih visokošolcev. Ker takih nožev ni dobil, se je spomnil, da ima Reja shranjene kuhinjske nože, dar strelske družine. Šel je tja in prinesel tri nože razne velikosti. Kdo vse je te nože vzel, se ni spominjal. Izredno je naglašal, da so bili noži namenjeni zgolj za to, da bi v danem primeru razrezali plašče na avtobusih. Drugi obtoženci pa so zatrjevali, da jim je Silič te nože razdelil v gozdu pri Prelogah, ko so čakali na prihod ljubljanskega avtobusa. V tem so si obtoženci zelo nasprotovali.

Obtoženec Dugina Viktor je mirno priznal, da je imel nož in da je sodeloval v spopadu. Ko so se prerivali pri ljubljanskem avtobusu, ga je eden izmed visokošolcev udaril s kolom po glavi, da ga je takoj obliła kri. Bil je čisto zmeden in v razburjenosti je zamahnil z nožem okoli sebe. Čisto nič se ne spominja, kako je prišlo do tega, da je zabodel Dolinarja. Ni vedel, kdo ga je udaril, in tudi ne, koga je sam sunil.

Reja Slavko je orisal ves potek dogodkov in odločno zanikal, da bi bila to organizirana zaseda. Vsi so se priključili pohodu z edinim namenom, da zaščitijo predsednika JNS pred napadi klerikalnih visokošolcev. Vsi so se sami ponudili, ker so bili ogorčeni zaradi izgrediv

v Mariboru, zlasti ker so nasprotniki razbili tudi šipe na Narodnem domu in so se Nemci posmehovali Slovencem, ki se na državni meji na tak način med seboj koljejo. Pri Prelogah so se ustavili in izstopili iz avta, le da onesposobijo avtobus ljubljanskih visokošolcev za nadaljevanje vožnje. Nabrali so nekaj cestnega kamenja in vzeli nekaj borovih vej. Sam je imel s seboj pištolo za strašenje psov, ki jo je v gozdu nabasal, da bi v primeru spopada preplašil visokošolce. Izrecno je poudarjal, naj bodo previdni, da ne poškodujejo kakšnega visokošolca. Sam ni mogel sodelovati pri spopadu, ker ga je silno bolela roka, ki si jo je zlomil v Mariboru, ko se je spopadel z nekim visokošolcem. Glede Orožna Milana je izjavil Reja, da ni bil pobudnik napada na visokošolce. Tudi ni Reja na njegovo pobudo poslal po nože. Bili pa so le trije in ne pet ali šest, kakor zatrjuje obtožnica.

Zasliševanje prič

Med številnimi pričami je izjavil visokošolec Gvidon Planinšek iz Trbovelj, da je bil v Mariboru z ostalimi tovariši in da so tam demonstrirali. Metali so kamenje in jajca v hotel Orel. Nato so se okoli 17. ure vračali proti Hočam, kjer so se ustavili zaradi dežja in da so se okrepčali. Na klancu pri Prelogah je začelo padati kamenje v avtobus, ki je vozil hitro naprej, potem pa so ga sami ustavili, da bi preprečili napad na drugi avtobus, ki je vozil za njimi. Fantje so izstopili in začeli pobirati kamenje in palice. Rekel pa je, da palic niso imeli s seboj. Stopili so iz avtobusa proti napadalcem, ki so se kmalu razpršili. Visokošolec je bilo okrog 30, napadalcev pa okoli 15. Tudi Dolinar je stopil iz avtobusa. Ko je priča videl, da ni pri avtomobilu več napadalcev, je stopil ven in videl nedaleč majhnega človeka s temnim klobukom na glavi, ki je ležal na tleh skupaj z Dolinarjem. Neznani človek je zamahnil z nožem proti Dolinarju. Priča je mislil, da je zamahnil samo z držajem noža, ne pa z ostrino. Da bi bil napadalec Dugina, priča ni mogel zanesljivo potrditi. Na vprašanje zagovornika dr. Lipolda, kdo je povabil visokošolce v Maribor, je priča trdil, da neki tovariš, ki ga ne pozna po imenu. Tudi ni vedel in ne ve, kdo je dal denar za izlet v Maribor. Prav tako o zasedi pri Hočah, o kateri je »Slovenec« drugi dan po spopadu pisal, ni priča na vprašanje dr. Lipolda nič povedal.

Visokošolec Franjo Žebot iz Maribora, sin mariborskega podžupana, je dejal med drugim,

da so pred hotelom Orlom demonstrirali proti Živkoviću in manifestirali za slovensko vseučilišče. Nič ni vedel, da bi kdo metal kamenje. Šele kasneje je videl, da so bile šipe na hotelu razbite. Popoldne se je vračal z drugimi vred nazaj proti Ljubljani. Ni vedel, da bi bil obstojal namen motiti zborovanje v Konjicah in v Celju. Blizu Prihove je slišal strele, ki so bili naperjeni v avtobus. Ustavili so voz, da bi zaščitili drugo skupino tovarišev, ki so se vozili za njim v drugem avtobusu. Ko so izstopili, so videli, da vozi proti njim temna limuzina. Ko jih je šofer limuzine zagledal, je začel voziti nazaj. Takrat je Reja zaklical: Fantje, šturmi! Prepričan je bil, da je bil to Reja, med tem ko Reja to zanika. Pri svojih tovariših priča ni videl orožja ali kaj podobnega. Ko so se spopadli, se je spotaknil, padel v jarek in se onesvestil. Zato ne ve, kaj je bilo z napadom na Dolinarja. Na vprašanje, ali so imeli visokošolci kamne in nože, ker je bil Beigott ranjen od noža, je priča Žebot izpovedal, da ne ve.

Visokošolec Vinko Suhadolc je o mariborskih dogodkih izpovedal enako kakor Žebot. Pri Prihovi je padlo več strel, potem je zaženketalo. Od drobcev razbitih šip sta bila dva ranjena. Pri vrhu smo ustavili in sem rekel, da moramo čakati drugi avtobus. Nekateri smo izstopili. Orožja nisem imel s seboj. Nekateri so si ulomili prekrije. Da bi kateri njegovih tovarišev metal kamenje, priča ni videl. Ko je Dolinar ležal, se je branil z levico. S čim je napadalec udrihal po Dolinarju, ni videl. Videl je, da so držali Beigotta, udarili pa ni po njem. Tudi ni videl, da bi kdo izmed tovarišev vrgel kamen proti omenjeni limuzini, na kateri je bil eden hudo poškodovan.

Izvedenski zdravniški mnenji

Zaslišana je bila še vrsta prič in je predsednik dr. Vidovič prečital nato izpovedi nekaterih prič, ki so bile zaslišane samo v preiskavi. Zatem sta oba sodna izvedenca dr. Steinfelser in dr. Bregant podala svoji izvedenski mnenji. Iz izvajanj primarija dr. Steinfelserja povzamamo, da je imel pokojni Rudolf Dolinar takozvani status thymicolymphaticus. Takšni ljudje so navadno bledičasti, imajo navadno povečano tudi ščitno žlezo, njihovo ožilje je ozko, srce majhno. Zaradi tega so dovzetni za različne bolezni. Pri takih ljudeh zadostuje že majhen povod, da nastopi smrt. Na primer navadna kopei, navadna operacija brez narkoze, vbrižg

Minila je nova ura. Andreja ni bilo.

Marija je zajokala. Šla je k botri, prišla jo je okoli vratu in se obesila nanjo kakor otrok.

»Ni ga...«

»Bo že prišel,« jo je skušala botra potolažiti, toda besede ji niso prišle od srca. Nekaj se je moralo primeriti, to je dobro čutila. Andrej bi bil drugače že davno prišel.

In tako je minilo opoldne, minila je ena ura. Andreja ni bilo.

Marija je izginila v svojo sobo, vrgla se je na posteljo in krčevito zajokala. Vse botrine besede je niso mogle potolažiti.

»Zgoditi se mu je moralo kaj,« je med ihtenjem rekla. »Ali pa me je pozabil. Bog ve, kam je šel.«

»Ne bodi žalostna, Marija,« jo je tolažila botra. »Gotovo ne bo nič hudega.«

»O, kar zdi se mi. Domov je šel, na mene je pozabil. Domači so mu več od mene. Ali pa je bolan. Morda mrtev...«

Odkar je zvedela, kako ji je iznenada oče umrl, je pogosto mislila na smrt. Nekoč se je niti v sanjah ni spomnila, zdaj pa se ji je misel na smrt vračala dan za dnem. Človek nikoli ne ve, kdaj se mu utegne kaj primeriti. Življenje je že takšno, da se skoraj zmerom nepričakovano začne, pa tudi nepričakovano neha, ko se tega najmanj nadejamo.

In ob teh mislih je bila Marija čedalje bolj otožna.

Popoldne, ko se je na zapadu začela kazati že rdeča večerna zarja, je šla pred hišo, vsa objokana. Nekaj časa je tam sedela na klopi, potem pa je vstala in se odpravila prav po-

časni po hribu navzdol. Tako čudno izmučena je bila, da je morala po vsakem petem koraku obstati.

Zdaj je bila že precej daleč od hiše. Morda še dobrih sto korakov pred gozdom, kjer je vselej zagledala botro, ko je prihajala iz doline.

Sama ni vedela, kaj jo žene tja. Kakor v podzavesti je stopala, in čisto pozabila je, da se oddaljuje od doma in da bo pot nazaj zanj dosti bolj težavna, kakor pa je bila pot navzdol.

V rahlem vetru so se ji kodrali lasje. Tako čudno lepa je bila v tem trenutku. Vsa zasopla je bila, a vendar ji je pokrivala vse lice neka voščena bledica, ki se je za čuda prilegala njenim svetlim lasem.

Malo pred gozdom je obstala. Noge so jo bolele in najrajši bi bila sedla v travo, če se ne bi bala, da bi se utegnila prehladiti.

Pa je vendar odkrila malo dalje med drevjem klopico, ki je dotlej še nikoli ni opazila. Kar nehote so jo zavedli koraki tja.

Sedla je. V pomladnem vetru je nad njo šumelo listje. Vse je bilo toli živo, kakor bi nekoga pričakovalo.

Samo ona je bila tako žalostna, tako sama, tako zapuščenca.

Andreja ni...

Sklonila je glavo in jo skrila v dlaneh. Med prsti so se ji pokazale solze. Drsele so po hrbtu njene roke in se iskrile v lesketu zahajajočega solnca.

»Andrej, zakaj te ni? Kod hodiš? Kaj se ti je primerilo?«

Nihče ji ni dal odgovora.

Tako prazno se je čutila, tako medlo. Zdaj je šele pomislila, da bo morala iti kmalu nazaj na grič, da je ne ujame noč.

Oh, in tako malo moči je imela, da bi bila najrajši ostala tu na klopi, večno, brez misli, ki so jo morile.

Tedaj pa se je začul v daljavi vrisk.

Marija je vzdrltela. Zdela se ji je, da pozna ta glas, da ga je že dostikrat slišala:

In trenutek nato se je vrisk ponovil. Zdaj je bila že trdno prepričana. Andrej je! Nihče drugi!

Sama ni vedela, kdaj je vstala s klopi in stopila na pot, pospešila korake. Potem ga je zagledala.

»Andrej!« je zaklicala, kar ji je dal glas.

Njen klic je bil skoraj brez moči, toda fant, ki je stopal po cesti in se že bližal ovinku, ga je slišal.

»Marija!«

Pohitel ji je naproti. Obraz mu je žarel veselja in njej prav tako. In potem jo je priklenil k sebi, poljubil, da ji je skoraj sapa pošla, in ves srečen rekel:

»Marija, prišel sem!«

»Kod si hodil? Tako v skrbeh sem bila, ker te ni bilo že dopoldne!«

Nežno se mu je izvila iz objema in počasi sta se napotila v hrib.

»Vedel sem, da boš v skrbeh, Marija,« ji je rekel. »Toda potolaži se. Nisem sam kriv, da me ni bilo že dopoldne. Mislim sem, da se bom lahko že z nočnim vlakom odpeljal iz Zagreba, pa nisem dobil zveze. Sicer je pa zdaj že dobro. Ali ne, Marija? Samo da me niso tam obdržali. In zdaj bom lahko teden dni samo pri tebi. Ali si kaj vesela?«

navadnega seruma, kakšna poškodba ali živčno ali duševno razdraženje. Pokojni Dolinar je bil zaboden v gornjo krpo desnih pljuč. Pljuča so bila ranjena, ni pa bila ranjena nobena velika žila. Da bi izkrvavel, v danem primeru ni moglo govoriti. Tudi o zadušenju v danem primeru ni govoriti. Je pa v danem primeru bila vzrok smrti ohromelost srca, oškodovanje funkcije srca, povzročeno zaradi poškodbe, ki je bila, čeprav sama na sebi ne smrtno nevarna, v vzročni zvezi s smrtjo, ker je Dolinar imel status thymicolymphaticus.

Mnenju dr. Steinfelserja se je v polnem obsegu pridružil tudi drugi izvedenec dr. Bregant, ki je prav tako potrdil, da bi pri Dolinarju zadoševal že navaden živčni pretres, da bi lahko nastopila smrt.

Govor državnega tožilca in zagovori branilcev

Po zaključenem dokaznem postopanju je dobil besedo državni tožilec dr. Ivan Rus, ki je svoj govor oslanjal v glavnem na obtožnico. Vsi obtoženci so vedeli za smoter: onesposobiti avtobus za nadaljnjo vožnjo in izvajati nasilje soper tujo imovino in osebe. Na koncu govora je dejal, da je treba dati zadoščenje nesrečnemu Dolinarju, toda da čuti kot pravnik dolžnost, da se da popolno zadoščenje tudi okolici, ki so neposredno in posredno vplivale na prihodske dogodke. Državni tožilec je naglasil tudi nastop ljubljanskih visokošolcev, zaradi katerega je razumljivo razburjenje pristavev jugoslovenske nacionalne misli. Priznal je, da je treba to pri odmeri kazni upoštevati.

Zatem je govoril branilec Slavka Reje dr. Mikuletič, ki je naglašal, da se je misel o samoobrambi rodila sama od sebe kot izraz razbile znane grožnje podžupana Žebota, ki je položena celotne nacionalne javnosti, kateri so zmerjal nacionaliste in jim grozil. Skupina nacionalistov, ki je šla v spremstvu Reje, je bila sestavljena po večini iz ljudi, ki se niso med seboj poznali. Torej ni bilo prav nobene organizacije. Treba je onega gospoda v avtomobilu, ki je opozoril Rejo in druge nacionalne fante, smatrati za tistega, ki je povzročil vse, kar je potem sledilo. Reja je tovariše pozval, naj pazijo, da koga ne poškodujejo, in naj gledajo samo, da onesposobijo avtobus za nadaljnjo vožnjo. Samoobramba je bila namen, zato naj se vsi obtoženci oproste, a za Rejo treba izreči zelo milo kazen.

Zagovornik Viktorja Dugine dr. Milko Hra-

šovec je naglašal, da je Dolinarjeva smrt nastopila zaradi posledic njegovega telesnega stanja. Dugina je napadel Dolinarja potem, ko se mu je omračil um zaradi udarca po glavi, zaradi katerega je tudi močno krvavel. Sledili so govori ostalih zagovornikov: dr. Sbrizaja, dr. Irgoliča, dr. Goričana, dr. Beleta, dr. Vrečka, dr. Lipolda in dr. Rajha. Zadnji je govoril dr. Ernest Kalan, ki je izrazil priznanje in zahvalo sodišču za nepristransko postopanje, preiskovalnemu sodniku za hitro preiskavo in državnemu tožilcu za stvarnost.

Sodba

V petek nato je bila izrečena sodba. Obsojeni so bili: Reja Slavko na pet mesecev stro-

gega zapora, Dugina Viktor na tri leta robije in izgubo častnih državljskih pravic za tri leta in Paravan Anton na štiri mesece strogega zapora. Pogojno obsojeni so bili: Brajkovič Slavko, Bunc Josip, Klanjšček Franc, Kodrič Franc, Mlinar Ivan, Primec Filip, Primec Mirko, Ranar Miroslav, Stancer Drago in Urbančič Ljudvik na štiri mesece strogega zapora pogojno za dve leti; Silič Ivan na tri in pol meseca strogega zapora pogojno za dve leti; Markež Vinko na pet mesecev strogega zapora pogojno za tri leta. Vsem se šteje preiskovalni zapor v prisojeno kazen. Oproščeni so bili: Gorišek Milan, Beigott Ivan, Korošek Mirko, Kranjc Ivan, Neuwirt Feliks in Orožen Milan.

Potreba obveznega zavarovanja proti toči

Prejeli smo:

Zadnja dva tedna so razsajale po Sloveniji številne nevihte s točo in viharjem ter napravile ogromno škodo. Ponekod je toča ugonobila prav vso letino, tako da bodo morali ljudje v teh krajih stradati, če ne bo pomoči od drugod.

Prav te zadnje hude ure spet znova kažejo, kako neogibno potrebno bi bilo pri nas zavarovanje proti toči. O tem vprašanju smo v našem listu že prejšnje čase razpravljali. Svoječasno so že tudi na banski upravi resno razmišljali o uvedbi obveznega zavarovanja proti toči in izdelan je bil že osnutek uredbe o zavarovanju poljskih pridelkov proti toči. Toda je vse zaspalo kljub temu, da nas ne urja leto za letom opominjajo na nujnost zavarovanja.

Zavarovanje proti toči mora biti splošno in obvezno, da bo res služilo dobro svojemu namenu. Naj opozorimo, da je že l. 1931. izšel zakon o obveznem zavarovanju proti toči. Ta zakon pooblašča bana, da lahko uvede obvezno zavarovanje s posebnim pravilnikom. V nekaterih banovinah so že stopile v veljavo zadevne uredbe, toda dejansko niso še nikjer uvedli tega zavarovanja. Med tem se je neštokrat pokazalo, kako neogibno potrebno je zavarovanje, in čedalje nerazumljivejša je nebržnost, s kakršno odlagajo uvedbo tega zavarovanja.

V naši banovini ni sreza, ki bi bil varen pred točo. Zasebne zavarovalnice, ki se pečajo z zavarovanjem proti toči, uvrščajo posamezne sreze v razrede po nevarnosti toče. Tako je na primer v kamniškem srezu najmanjša nevarnost, da pobije toča, mnogo večja je v srezih Mariboru levem bregu, Ptujju, Šmarjah, največja pa v novomeškem srezu in v gornjeradgorskem okolišu ljutomerskega sreza. To se pravi, da je nevarnost toče posebno velika v srezih, ki jih moramo prištevati med izrazito kmečke, kjer so ljudje naj, bolj navezani na pridelke. Letos je napravila toča največ škodo na ptujskem, novomeškem in kočevskem srezu (Dobrepolje). Sicer pa ni skoro sreza, kjer bi toča ne pobila.

Če nekoliko pomislimo, vidimo, da toča, ki neposredno ogroža kmečko prebivalstvo, posredno prizadeva tudi druge sloje, saj je treba oškodovanim kmečkim ljudem pomagati z javnimi sredstvi. V javna sredstva pa prispevajo vsi sloji. Zato bi bilo treba uvrstiti obvezno zavarovanje proti toči v vrsto socialnih zavarovanj na načelu medsebojnega podpiranja prebivalstva. Vsi naj pomagajo, saj je naposled jasno, da v okolici, kjer je toča pobila, trpe veliko škodo tudi obrtniki, trgovci in drugi nekmečki stanovi, ker kmet, ki mu je huda ura uničila letino, ne kupuje pri trgovcu, si ne da delati obleke pri krojaču in tako naprej. V takem okolišu, se tudi

»Veš, da sem,« mu je rekla in ga objela s pogledom. »Pa malo si upadel, kakor se mi zdi,« mu je potem dejala. »Prej si bil bolj okroglih lic.«

»Ni tako hudo,« ji je odvrnil. »Nekaj dni bom doma, pa bom spet takšen, kakršen sem bil. Kam me bosta pa z botro dali?«

»Saj je skoraj vsa hiša prazna!« se je nasmešnila Marija.

Tako sta med pogovorom počasi prišla do srede griča. Andrej je kmalu opazil, da Marija težko hodi. Nežno jo je prijel okoli pasu in ji pomagal dalje, da se ne bi preveč utrudila.

»Kako je pa s tvojim zdravjem?« jo je nato vprašal.

»Dobro,« mu je povedala. »Botra tako skrbi name, da še mati ne bi mogli bolje. Moje zadnje pismo si prejel, ali ne?«

»Menda sem ga. To je bilo tisto, ki si mi v njem pisala, da je bila mati pri tebi.«

»Da.«

»Ali se je potem še kaj oglašila?«

»Da, pred nekaj dnevi je bila spet tu. Veš, čisto se je izpremenila, kar očeta ni več. Kar ne poznal bi je...«

»Saj je prav tako,« je rekel Andrej. »Časih ni bila prav prijazna. Vsa vas se je je bala.«

»Tako skrbi zame! Toliko nasvetov mi daje, da ne vem, katerega bi se držala.«

Andrej se je nasmešnil. Potem pa je po strani pogledal Marijo in ji rekel:

»Kdaj pa misliš že zibati?«

Marija je zardela.

»Ne bo treba več dolgo čakati. Kakšnih sedem tednov.«

»Ko bi mogel jaz takrat dobiti spet dopust,«

je zavzdihnil Andrej. »Drugače bom tako v skrbeh...«

»Nič se ne boj, Andrej,« ga je Marija potolažila. »Saj bom imela botro in mati mi bodo tudi pomagali čez najhujše dni.«

Med tem sta prišla do hiše. Andrej je hitro še enkrat poljubil Marijo, potem pa je odprl vrata. Zunaj je bil že globok mrak.

Stopil je v vežo.

»Dober večer, botra!«

Botra, ki je stala pri ognjišču, se je naglo obrnila, kakor bi jo bilo nekaj prestrašilo.

»Andrej, pa si le prišel! Marijo je že tako skrbelo. In pravkar sem hotela iti pogledat, kam je izginila. Kje pa sta se dobila?«

»Doli v gozdu me je čakala,« je povedal Andrej. »Kakor bi bila zanesljivo vedela, da bom zdaj prišel.«

Botra si je hitro obrisala roke in segla Andreju v desnico.

»Jej, čisto sem pozabila, da bi ti bila skuhala kaj dobrega za večerjo. Takoj moram pogledati v shrambo, ali se bo kaj našlo.«

»Saj ni treba zame tako skrbeti,« je rekel Andrej. »Prav nič nisem lačen. Kar bosta vidve jedli, bom še jaz.«

Sedel je na klop zraven ognjišča in Marija se je stisnila k njemu.

»Zdaj se pa le pogovorita,« jima je rekla botra, »saj se že dolgo nista mogla. Nič se ne bojta, ne bom prisluškovala.«

In iznenada je našla toliko dela, da ni bila niti za trenutek pri miru in da res ni mogla prav nič slišati.

Botra je res ubogala Andreja in napravila čisto domačo večerjo. Vendar pa je šla Andre-

ju, ki je bil le nekoliko bolj lačen, kakor je sam mislil, imenitno v slast.

Po večerji so stopili vsi trije še malo pred hišo. Toplo je bilo vzlic večeru skoraj prav tako kakor poleti. Sedli so na klop. Globoko pod njimi je bila vas, kjer se je svetilo le malo luči, vendar pa se je skoraj iz vseh dimnikov kadilo. Ljudje so že pekli za veliko noč.

»Kako misliš zdaj napraviti?« je vprašala botra Andreja.

»Nisem še vsega dobro premislil,« je priznal Andrej. »Toliko ovir sem videl zmerom pred seboj, da sam nisem vedel, katere naj se najprej lotim. Če bi mogel na kakšen način izpreobrniti očeta, bi bil najbolj srečen. Samo ne vem, kako naj to storim. Vi mi kaj svetujte, botra. Zmerom vam bom hvaležen, če boste kaj dobrega odkrili.«

»Hm, nekoliko nerodno je,« je odvrnila botra. »Seveda, s Kačarjevimi je sprta zaradi tiste pravde in se bo branil na vse kriplje. Toda če bi bila jaz v tvoji koži, že vem, kako bi naredila.«

»Kako botra? Povejte mi vendar!«

»Zaenkrat bi še molčala. Zaradi Marije ti zdaj ni treba biti v skrbeh, saj bo lahko ostala pri meni, dokler se ji bo ljubilo. Tudi ti nisi več vezan na dom, ker se boš lahko priženil na Kačarjevo, in še jaz ti bom zapisala vse, kar imam. To ti že zdaj povem. Tako torej nisi ti odvisen od doma, ampak dom od tebe. Ali ne?«

»Res je, botra,« je Andrej skoraj veselo priznal. Na to doslej še pomislil ni.

Dalje prihodnjič)

podraži povrtina, kar občuti vse mestno prebivalstvo.

Ce vse to uvažujemo, moramo priznati, da bi bila uvedba obveznega zavarovanja proti toči na osnovi vzajemnosti vsega prebivalstva vsem v korist. Če že ne bi šlo drugače, naj bi bili prispevki nekmečkega prebivalstva manjši. Zavarovanje pa mora biti v rokah posebne ustanove, ki ima značaj socialnega zavoda in ne denarnega. Zavarovalnica mora služiti zavarovancem in ne zavarovanci zavarovalnici. Zato je bilo tudi določeno v osnutku banske uredbe o zavarovanju proti toči, da bi bila nosila zavarovanja Kmečka zavarovalnica za dravsko banovino v Ljubljani kot jav-

no-pravna ustanova, ustanovljena na načelu samouprave. Delovala bi po posebnem pravilniku, ki bi ga odobrila ban.

Opozorili smo torej spet na to nujno vprašanje, zdaj pa je dolžnost poklicanih činiteľjev, da ga znova preuče in uveljavijo zavarovanje. Za letošnje bo pa treba krajem, kjer so nevihte uničile letino, priskočiti na pomoč z javnimi sredstvi. Kakor čujemo, se pobirajo tudi prostovoljni prispevki v nekaterih nepri-
zadetih krajih. Seveda zbiranje darov med kmečkim prebivalstvom v teh hudih časih ne more roditi obilnih uspehov. Če bi bilo zavarovanje proti toči že uvedeno, bi takšno mučno nabiranje milodarov lahko izostalo.

Naši rojaki v Nemčiji dobijo prelep prapor

Božo Račič, ravnatelj državnega osrednjega zavoda za žensko domačo obrt v Ljubljani, kjer se izdelujejo in razpečavajo prekrasne čipke in vezanine, se je pravkar vrnil iz Bukarešte. Tam so umetnine slovenskih ženskih rok dosegle izredno velik uspeh in so bile deležne pozornosti najvišje rumunske gospode. Toda ne o tem, temveč o nečem drugem sva se pogovarjala z Božom Račičem, ko sva se srečala na ljubljanski ulici.

»Tako, zdaj pa že lahko pridete gledat,« mi je zadovoljen zaupal ravnatelj Račič. »Boste videli, to je nekaj lepega. Ne vem, če ima katero društvo Slovencev na tujem tako lepo zastavo, kakršna bo ta za naše drage brate in sestre na Nemškem.«

Takoj sem šel z njim. Kakor bi bila šla v začaran grad, sva odklepala številna vrata starinske palače na Novem trgu. Zares, silno varno ima ravnatelj Račič zaklenjena svoja dekleta, ki izdelujejo zastavo Zveze jugoslovenskih delavskih društev na Nemškem. Takšno delo zahteva mnogo natančnosti in miru, zato pa ravnatelj Račič kar ne pusti, da bi bile tiste zale gospodične, ki imajo z zastavo največ opravka, motene od kakšnih obiskov.

Zastava je iz dveh delov. Oba sta do popolne izvršitve v lesenem okviru, na vsakem delajo pridne ženske roke. Pravkar se končujejo poslednji vezi. Gospodične so pa tako vestne, da imajo vse pregrnjeno tam, kjer ne vezejo, da se za božjo voljo ne bi kakšen prašek ujel v

zastavo. Ko odgrnemo tanka pregrinjala, so oči zastavo. Ko odgrnemo tanka pregrinjala, se oči lepote.

»Kdo je napravil načrt in odkod je ta fina svila?«

»Po želji naših rojakov iz Nemčije je načrt rade volje napravil akademski slikar profesor Saša Šantel. Saj veste, da on to reč najbolj razume. Svila je pa iz Krefelda v Nemčiji, prvovrstna seveda!«

Državno trobojnico obrobja okvir ali venec pisanih slovenskih nageljnov, brez katerega si pač ne moremo misliti slovenskega šopka. Preko trobojnice se blešči zlat napis organizacije, ki združuje naše narodno zavedno delavstvo na Nemškem.

Druga stran zastave je rdeča, na njej pa se blesti velik grb z belim dvoglavi orlom kraljevine Jugoslavije. Pod grbom je zlat napis: »Čuvajmo Jugoslavijo!«

Resnost današnjih dni dovolj jasno podčrtava, kako važen in kako na mestu je ta poziv,

ki se je izvil iz ust umirajočega kralja Zednitelja. Grb na tej zastavi je prekrasna umetnina. Sam ravnatelj Račič mi potrdi: »Tako mojstrsko je izvezen, da takšnega še nismo videli v Ljubljani!« Kraljevska krona na grbu je polna raznobarnih draguljev, izvezenih iz svile, da so takšni kakor pristno žlahtno kamnje. Okvir grba s krono se blesti v zlatu. Saj pa je tudi resnično mnogo pravega zlata vmes. Ne, na tem čudovito lepem praporu naš sloveči državni osrednji zavod za žensko domačo obrt nikakor ni štedil pri izbiri najboljšega materiala. Vse je prvovrstno. Fino delo pa v celoti dokazuje, da ima ta zavod odlične delovne moči.

»Že 5. avgusta pošljemo prapor v Nemčijo, da bo pravočasno prispel. Saj veste, pot je dolga.«

Zares iskreno sem čestital ravnatelju Račiču in zdaj hitim, da po »Domovini« sporočim rojakom v Nemčiji, da lahko res z veseljem pričakujejo svoj novi prapor. Z njim se bodo pač postavili pred vso nemško javnostjo!

»Kako pa kaj stroški?« sem zaupljivo vprašal Račiča. In na moje presenečenje mi je zaupal:

»Kolikor vem, dobijo naši delavci v Nemčiji zastavo kot darilo domovine, da jih bo izpodbujala, naj ostanejo zvesti sinovi in hčere Jugoslavije.«

Kakor smo že poročali, bo svečano razvitje te zastave dne 15. avgusta v Marju. Tudi nekateri gostje iz Jugoslavije se bodo pridružili veličastni svečanosti narodno zavednih vestfalskih in porenjskih rojakov. Seveda, če nas ne bi ločila tolikšna razdalja in če v tej suši ne bi bila tako trda za denar, bi se prav gotovo odpravile večje delegacije tja gori. Tako pa bodo posamezni delegati sporočili bratom in sestram v Nemčiji tople pozdrave in čestitke vseh rojakov v stari domovini. Ministra in senatorja dr. Kramerja bo zastopal narodni poslanec Rudolf Pleskovič iz Trbovelj, ki je obenem zastopnik našega rudarskega delavstva in Sokolstva.

E.

V stari ropotiji zakopan denar

Hudo gospodarski časi zavejajo našega malega človeka v usodno zmoto, da čaka prekrižanih rok, kdaj mu zasiže rešilna zvezda, ko bo spet vsega dovolj za primeren denar. Toda zmerom še velja staro pravilo: pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal. Saj bi se česa lotil, pa

ne vemo, kje bi zgrabili, čujem odgovarjati. Nekaj je resnice na tem, toda ne toliko, da ne bi poskusili pogledati malo okoli oglov, kje bi se dalo kaj najti.

Okoli oglov kruckujejo, kakor reče naš kmet, razni raztrgani kotli in drugo železje. Če po-

4 Arthur Conan Doyle: Maščevalci iz Indije

Gabriela je prebledela pri sami misli na takšno možnost.

»Za božje ime, John,« je rekla, »ne stori tega! Takoj bi nas vse ponoči zvlekel od tod in v enem tednu bi se naselili v kakšni puščavi, kjer bi midva ne imela več priložnosti, videti drug drugega ali le slišati drug o drugem. Razen tega bi bratu in meni nikdar ne oprostil, da sva se upala zapuščati park.«

»Ne verjamem, da je tako trdosrčen mož,« sem pripomnil. »Kljub njegovemu mračnemu obrazu sem večkrat opazil, da njegove oči lahko gledajo tudi prijazno.«

»Včasih je najboljši oče,« je odvrnila, »toda grozen postane, če se mu protiviš. Nisi ga še videl takšnega. Upam, da ga tudi ne boš. Njegova železna volja in nezlomljiva odločnost sta bili, ki sta ga napravili za hrabrega oficirja. Verjemi mi, da so ga v Vzhodni Indiji zelo čislali. Vojaki so se ga bali, a so tudi šli povsod z njim.«

»Ali je dobival že takrat te živčne popadke?«

»Včasih, toda niti od daleč ne tako hudih. Moj oče menda misli, da postaja nevarnost, kakršnakoli že je, vsako leto bolj grozeča. Ah, John, strašno je, da moramo živeti s tem Damoklejevim mečem nad našimi glavami. Še strašnejše je zame, ker niti ne slutim, odkod bi moglo priti zlo!«

Prijel sem njeno roko in jo pritegnil k sebi.

»Draga Gabriela,« sem dejal, »oglej si to mikavno pokrajino in široko, modro morje. Ali ni vse pokojno in lepo? V vseh teh kočah, ki s svojimi rdečimi opekastimi strehami gledajo iz močvirja, žive preprosti, pobožni ljudje, ki se trdo borijo za vsakdanji kruh in mikomur ničesar zlega ne želijo. Samo sedem milj od tod stoji veliko mesto, kjer je vse moderno urejeno za varnost in vzdrževanje reda. Deset milj od tod je garnizija in brzojav lahko vsak trenutek pokliče na pomoč kompanijo vojakov. Vprašam te zdaj, dragica, kakšna nevarnost vam more groziti v tem kraju, ko je pomoč vendar tako blizu. Saj si rekla, da nevarnost ni v zvezi z zdravjem tvojega očeta?«

»Ne, o tem sem prepričana. Res je sicer, da je bil enkrat ali dvakrat k njemu poklican dr. Easterling, toda le zavoljo majhne motnje zdravja. Lahko mi verjameš, da glede zdravja ni nevarnosti.«

»Potem mi lahko tudi ti verjameš,« sem dejal smeje se, »da sploh ni nikake nevarnosti. Gotovo je le bolesta domišljija. Drugače se njegovo obnašanje ne da razložiti.«

»Kaj misliš, da je bolesta domišljija mojega očeta napravila mojemu bratu sive lase in strla mojo mater, da jo je že sama senca?«

»Nedvomno!« sem odvrnil. »Nepretrgano razburjenje kakor tudi nemir in razdražljivost generala morajo tako učinkovati na občutljive narave.«

»Ne, ne,« je rekla in žalostno odkimala, »tudi jaz sem žrtev nemira in razdražljivosti svojega očeta, vendar pri meni ni takih učinkov. Razlika obstoji v tem, da vsi poznajo strašno skrivnost, jaz pa ne!«

»Ljuba Gabriela,« sem dejal, »časi hišnih strahov in podobnega so že minili. Dandanes ne straši več, zato taka domneva ne pride v poštev. Kaj nam potem še ostane? Ni druge domneve, na katero bi se lahko oprl. Verjemi mi, vsa skrivnost bo v tem, da je vročina v Vzhodni Indiji razrvala duševno razpoloženje tvojega očeta.«

Kaj bi mi bila odgovorila, ne vem, zakaj zdajci se je zdrznila, kakor bi bila slišala šum. Ko je preplašena pogledala nazaj, sem videl, kako so njene poteze okamenile in se njene oči široko odprle. Sledil sem smeri njenega pogleda in zona me je spreletela, ko sem zagledal obraz, ki naju je opazoval napol skrit za drevesom, ves spačen od divjega besa.

Brž ko je mož, čigar obraz je to bil, videl, da je opažen, je prišel k nama in spoznal sem v njem generala. Njegove pesti so se skrčile od razburjenja in njegove globoko ležeče oči so izžarevale strašen, skoro satanski soj.

SESTO POGlavJE.

»V svojo sobo, dekle!« je zakričal s hripavim, osornim glasom, stopil med naju in zapovedljivo pokazal proti hiši.

Počakal je, da je Gabriela z zadnjim, prestrašenim pogledom name, izginila skozi odprtino, potem pa se je obrnil k meni s tako grozečim izrazom v svojem obrazu, da sem se nehote umaknil za nekaj korakov od nje in trdneje prijel svojo hrastovo palico.

gledamo na podstrešja hiš, naletimo povsod na razno železno ropotijo, ki nima nobenega pomena več za nikogar. Poleg železa najdemo na podstrešjih cele kupe raznih cunj, starih oblek in papirja, kjer ima varno zatočišče razna golazen. Vso to ropotijo bi mogli na primeren način za lep denar vnovčiti. Vprašanje je le, kako bi se to izvedlo.

Poglejmo, kako so uredili to zbiranje drugod. V Nemčiji je država zasagla vse železne zaloge in jih pobira, kakor so med svetovno vojno rekvirirali v Avstriji baker in medenino. Pri nas nima država zaenkrat za take ukrepe potrebe in se menda ne bi mešala v to. Pač pa so uredili na Hrvaškem to zbiranje na kaj pripraven način. Tam zbirajo poverjenosti Gospodarske sloge, ki poslujejo v vsaki vasi, vso to ropotijo. V nekaj mesecih so zbrali že lepo število vagonov odpadkov in jih vnovčili, denar pa bodo uporabili za zidavo osrednjih prostorov in skladišč Gospodarske sloge v Zagrebu.

Pri nas žal nimamo tako razpredene gospodarske organizacije, lahko bi si pa pomagali z našimi vaškimi oblastvi, tako zvanimi soseskami. Vaški rihtar bi pozval vaščane, naj zberejo na določenem kraju vso ropotijo. Občinska oblastva bi potem stopila v medsebojni stik in bi zbrala podatke o količinah odpadkov in jih poslala morda sreskemu načelstvu, ki bi se pobrigalo, da najde kupca. Lahko se pa tudi na drug način organizira to zbiranje.

Izkupiček bi se porabil za kakšen javen namen, saj je toliko potrebn pri vsakem koraku. Tako bi odpravili od hiš vso nepotrebno ropotijo in hkratu koristili samim sebi.

Japonci čedalje bolj tišče na kitajsko ozemlje.

Pri Japoncih se vidi, da so pripravljeni na vojno, Kitajci pa se pripravljajo šele zdaj, zato ni nič čudnega, da so si Japonci s pomočjo nekaterih sebi naklonjenih kitajskih generalov, ki so prodali svojo domovino, skoro brez boja osvojili Peking, nekdanjo kitajsko prestolnico. Nankinška vlada, ki jo vodi maršal Čangkajšek, hud nasprotnik Japoncev, je odredila splošno mobilizacijo in pošilja zdaj že številne čete proti severu. Zanimivo je, da so kitajske čete zelo moderno oborožene. Orožje so jim dobavile po večini Rusija, Češkoslovaška in Nemčija. Zadnje dni se je japonsko prodiranje ustavilo in Japonci razen zavzetja velikega mesta Tiencina niso dosegli nobenega pomembnega uspeha več.

Vojna na vzhodu pa zadaja mnogo skrbi tudi evropskim državam, zlasti Angliji, ki ji je mnogo do tega, da bi ostalo na vzhodu vse tako, kakor je bilo. Zato tudi Anglija ne utegne več posvečati toliko pozornosti dogodkom v Španiji in skuša doseči, da bi se boji med obema strankama v Španiji čimprej končali. Zaradi tega je

angleški ministrski predsednik Chamberlain pisal italijanskemu ministrskemu predsedniku Musoliniju pismo,

v katerem obravnava sedanjí položaj v Evropi in ga prosi, naj poišče osnovo, po kateri bi se dal doseči sporazum med vsemi državami, ki so zainteresirane na bojih v Španiji, bodisi na Francovi bodisi na vladni strani. Podobno pismo misli poslati tudi nemškemu kancelarju Hitlerju.

Da v Angliji ni notranjega miru, ki je pogoj tudi za voditev dobre zunanje politike, pričajo

dogodki, ki so se odigrali na Irskem ob nedavnem obisku angleškega kralja in kraljice.

Irski separatisti so izvršili dolgo vrsto atentatov na razna državna poslopja, ki so sicer bolj znamenje protesta, a vendar pričajo, da bodo Irci še dolgo delali preglavice Angliji.

V Španiji se še zmerom bijejo zagrizeni boji, toda pomembnih uspehov, ki bi dali sklepiti na končni izid vojne, ne doseže nobena stranka.

Na obeh straneh se pojavljajo zmerom

nove čete z novim orožjem,

kar dovolj jasno kaže, da se še zmerom vme-

šavajo v bratomorno vojno turji narodi, ki jim mora biti pač do tega, kdo bo v boju zmagal. Ljudstvo pa pri tem trpi in Španija se počasi izpreminja v razvaline, ki jih bo treba desetletja in desetletja popravljati. Saj je bilo od začetka vojne doslej že nad pol milijona mrtvih in škoda na imetju špancev gre v desetine milijard. V torek so Franikovci spet obstreljevali Madrid s topovi. To je bilo najstrašnejše obstreljevanje od začetka španske vojne. Na aragonski fronti pa so začeli republikanci protiofenzivo.

Politika nevmešavanja doživlja slabe čase. Velesile se nikakor ne morejo zediniti za skupen nastop in očitajo krivdo za neuspehe druga drugi.

Na Madžarskem imajo že dolgo

boje za uveljavljanje splošne volilne pravice.

Kakor kaže, bo ta zdaj uveljavljena, toda ne v takšni meri, kakor so to zlasti nižji sloji pričakovali. S splošno volilno pravico bo voljenih le sto poslancev od 245, večji del ostalih pa bodo izvolili samo izbranci, tako da za dosego prave demokracije ta volilna izprememba ne bo imela pravega pomena. Še zmerom bodo vodili madžarsko politiko bogatini in plemiči.

V Egiptu so

razglasili osemnajstletnega kralja Faruka za polnoletnega

in ga slovesno sprejeli ob vrnitvi iz Evrope. Egipt je nedavno postal neodvisen od Anglije, a je ostal z njo v dobrih zvezah, že zaradi tega, ker hoče imeti v njej oporo proti državam, ki bi rade v Egiptu dosegle prevelik vpliv. Kaže, da se Egipt boji zlasti Italije, ki ga že obkroža od vseh strani. Italija tudi izpodkopava vpliv Angležev v Mali Aziji, iz katere hoče napraviti neodvisno zvezo držav pod svojim pokroviteljstvom.

Poljska se hoče uveljaviti tudi na morju, čeprav je zvezana z njim samo po ozkem kosu zemlje.

Svoje edino pristanišče Gdynjo v Baltičkem morju je zelo razširila

in ga izpreminja v vojno luko, ki naj bi tekmovala z nemškimi ob istem morju.

Po Sloveniji gre glas: »Domovina« je za nas

neenakost med nami ni tako velika, kakor mislite vi...»

»Napačno ste me razumeli«, je odgovoril general. »Primerjava bi bila celo v vaš prilog. Toda obstoje izvestni vzroki, zaradi katerih mora Gabriela živeti in umreti neomogućena. Ne bi bilo v vašo korist, če bi se z njo poročili.«

»Prosim vas, gospod«, sem ugovarjal, »sam pač lahko najbolje odločam o tem, kaj mi je v korist. Če se postavljate na to stališče, je zadeva še lažja, zakaj prisegam vam, da je moja edina srčna želja, oženiti se s svojim ljubljnim dekletom. Če je to vaš edini pomislek proti najini zvezi, lahko mirne duše pristanete na poroko. Morebitne nevarnosti, ki bi se jim zavoljo poroke z Gabrielom izpostavil, me presneto malo brigajo.«

»Glej, glej bojevitega mladega petelina!« je vzkliknil general in se nasmehnil moji vni. »Lahko kljubujete nevarnosti, ko ne veste, v čem obstoji!«

»V čem pa?« sem vprašal razburjen. »Nikakšna nevarnost na svetu me ne odžene od Gabriele. Povejte mi, v čem je nevarnost, in preizkusite me!«

»Ne, to ne bo nikdar mogoče«, je zavzdihnil in nadaljeval zamišljeno, kakor bi bil govoril sam s seboj: »Zelo pogumen je in krepak dečko. Mogli bi ga naposled še dobro uporabiti.«

Nekaj časa je mrmral pred sebe in njegove oči so strmele v praznino, kakor bi bil pozabil mojo prisotnost.

»Čujte, West!« je nenadno rekel. »Ne zamerite mi, da sem poprej tako osorno zarežal nad vami. Drugič je že, da vas zaradi ena-

Politični pregled

Te dni je bil naš gost

rumunski kralj Karol II., ki se je mudil na Bledu

in na Brdu pri Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu. V torek se je udeležil lova v Kamniški Bistrici. Zvečer je odpotoval v Miločer v Dalmacijo, kjer je obiskal svojo sestro, Nj. Vel. kraljico Marijo. Od onod se bo vrnil v Rumunijo. V Jugoslavijo prispe v kratkem tudi vojvoda Kentski s svojo soprogo.

Težišče svetovne politike se je v zadnjem tednu preselilo na Daljnji vzhod, kjer

»Vi, vi!« je jecljal in se grabil za grlo, kakor da se bo od besnosti zdaj zdaj zadušil. »Vi ste se upali vsiliti se v moje zasebno življenje? Ali mislite, da sem to ograjo zgradil zaradi tega, da bi se okoli nje zbirala vsa golazen z dežele? O, blizu smrti ste bili; bliže ji v svojem življenju ne boste več. Poglejte! General je vzel iz žepa kratek, debel revolver. »Če bi se bili upali splaziti skozi to odprtino in stopiti na mojo last, bi vam bil upihnil luč življenja. Ne maram tukaj nikakih potepuhov. S takimi gospodi znam ravnati, pa naj bodo črni ali beli!«

»Gospod«, sem rekel, »ničesar zlega nisem nameraval, ko sem prišel semkaj, in ne razumem, na čem temelji vaša čudna besnost. Dovolite mi, prosim, opazko, da še zmerom držite svoj revolver namerjen vame. In ker se vaša roka trese, se kaj lahko zgodi, da se revolver sproži. Če revolverjeve cevi takoj ne povesite, bom prisiljen udariti vas s palico po roki.«

»Kaj vas je, za hudiča, privedlo semkaj?« je vprašal nekoliko mirneje in vtaknil orožje v žep. »Kaj ne more pošten človek živeti v miru, ne da bi vsakdo prišel sem in vohunil tod okoli? Ali se ne morete brigati le za svoje lastne opravke? A moja hčerka? Kako je to, da jo poznate? Kaj ste poskušali zvedeti od nje? Gotovo ni le naključje, da ste tukaj.«

»Ne«, sem odkrito priznal, »ni naključje, da sem tu. Že večkrat sem imel priložnost sestati se z vašo hčerjo in spoznavati njene številne dobre lastnosti. Midva sva zaročena in sem prišel zato semkaj, da z njo govorim!«

Toda namesto da bi bil znova zbesnel, kakor sem bil pričakoval, je od začudenja za-

tegnjeno zažvižgal, se naslonil na ograjo in se tiho smejal v svojo brado.

»Angleški lovski psi se radi igrajo s črvi!« je dejal potem. »Če smo jih privedli v Vzhodno Indijo, so po navadi divjali po džunglah in ovahovali dozdevne črve. Toda črvi so bili čisto strupene kače in psi so svoje ovahovanje plačali z življenjem. Zdi se mi, da boste vi zašli v podoben položaj, če ne boste previdni!«

»O, Gabriela je že dobro dekle!« je dejal malomarno. »Toda naša rodbina ni takšna, da bi lahko svetoval mlademu možu, naj si poišče nevesto iz nje. Sicer pa, kako je to, da mi ni nihče o tem ničesar povedal?«

»Bala sva se gospod, da bi naju ne ločili«, sem odgovoril, ker sem čutil, da je bila v teh okolnostih popolna odkritosrčnost najumestnejša. »Morda sva se motila. Preden pa izrečete končno besedo, pomislite, nujno vas prosim, da je sreča naju obeh na tehtnici. Lahko ločite najini telesi, toda najini srca bosta za večno združeni.«

»Dragi mladi mož«, je rekel general ne baš neprijazno, »saj ne veste, kaj zahtevate. Prepadi, ki loči vas in tiste, v katerih žilah se pretaka kri Heatherstonejev, se ne da nikdar premestiti.«

Njegova jeza je bila že čisto splahnela in na njeno mesto je stopil lahen posmeh.

Pri teh njegovih besedah se je zbudil v meni rodbinski ponos.

»Prepadi morda ni tako širok, kakor si vi domišljate«, sem hladno dejal. »Nismo morda pastirji, čeprav živimo v odročnem kraju. Po očetu sem plemiškega rodu in moja mati je bila rojena plemična. Zagotavljam vam, da

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na mariborskem sejmu so se trgovali za kg žive teže: debeli voli po 4.25 do 5.75, poldebili voli po 3.60 do 4.90, plemenski voli po 3.40 do 4.75, biki za klanje po 3.25 do 4.50, klavne krave debele po 3.75 do 4.75, plemenske krave po 3.10 do 3.75, krave za klobasarje po 2.— do 3.50, molzne krave po 3.10 do 3.50, breje krave po 3.— do 3.50, mlada živina po 3.50 do 4.75, teleta po 4.— do 4.50 din.

SVINJE. Na svinjskem sejmu v Ptujju so bile nastopne cene: prascem, od 6 do 12 tednov starim, 55 do 130 Din za rilec. Pršutarjem so bile cene 6 do 6.75, debelim svinjam 7 do 7.25, plemenskimi svinjam pa 5 do 5.75 Din za kg žive teže.

ŽITO. Mlini so te dni sklenili povišanje cen za vse vrste pšenične moke, ker se je cena pšenice zvišala na 180 in celo na 190 din. Povišanje cen moki bo znašalo povprečno 25 odstotkov, za vse vrste moke. Seveda se bo s tem podražil tudi kruh, kar bodo ubožnejši kraji v teh hudih časih toliko bolj občutili.

Vrednost denarja

Na naših borzih smo dobili 3. t. m. v devizah (s prišteto premijo):

1 nizozemski goldinar za 23.95 do 24.09 dinarjev;

1 nemško marko za 17.45 do 17.59 din;

1 angleški funt za 215.84 do 217.89 din;

1 ameriški dolar za 43.07 do 43.44 din;

100 francoskih frankov za 162.61 do 164.05 dinarjev;

100 češkoslovaških kron za 151.43 do 152.43 dinarjev;

100 italijanskih lir za 227.57 do 230.65 din.

Vojna škoda se je trgovala po 406 do 407 dinarjev. Avstrijski šilingi so bili v ljubljanskem zasebnem kliringu po 8.50 din, a nemški klirinški čeki po 12.80 din.

Sejmi

9. avgusta: Radeče pri Zidanem mostu, Žužemberk, Svetina, Studenec (krški srez);
10. avgusta: Brežice, Dol pri Domžalah, Gornja Radgona, Kamna gorica, Podčetrtek, Rovte pri Logatcu, Slovenjgradec, Sv. Lovrenc na Dravskem polju, Sv. Lovrenc (novomeški srez), Kamnik;

12. avgusta: Sv. Jurij ob južni železnici, Tur-nišče;

13. avgusta: Ljutomer;

14. avgusta: Leskovec pri Krškem, Toplice pri Novem mestu;

15. in 16. avgusta: Ptujjska gora.

Drobne vesti

— **Kako odplačujejo kmečki dolžniki dolgove.** Te dni je imel sejo izvršilni odbor Privilegirane agrarne banke. Na seji so ugotovili, da so kmečki dolžniki na račun prvega obroka doslej vplačali 65,220.000 Din, in sicer je plačalo 123.000 dolžnikov na področju centrale v Beogradu 37,169.000 Din, 62.000 dolžnikov na področju podružnice v Zagrebu 12,858.000 Din, 30.000 dolžnikov na področju podružnice v Ljubljani 12,178.000 Din, 27.000 dolžnikov na področju podružnice v Sarajevu 2,989.000 Din.

— **Nova valjarna v Zenici.** Iz Zenice poročajo, da je nova velika valjarna gotova. Po poizkusnem obratovanju, ki bo trajalo morda dva meseca, bo ta valjarna prišla v reden pogon sredi septembra. Nova valjarna bo pri rednem osemurnem obratovanju lahko proizvajala 200.000 kg jekla, pri neprekinjenem obratovanju pa 600.000 kg, odnosno pri pospešenem obratovanju do 900.000 kg dnevno. Valjarna bo lahko delala tudi za izvoz, zlasti v balkanske države in v Levant. Za obratovanje nove valjarne je bilo potrebno izuriti strokovno delavstvo. Podjetje je poslalo dva inženjerja in deset kvalificiranih mojstrov v Nemčijo v Kruppove tvornice, da so se tam izučili. V novi valjarni bo zaenkrat stalno zaposlenih 500 do 600 novih delavcev.

— **Oddaja plemenskih petelinov in jarčic rjave štajerske pasme.** Banska uprava bo v teku letošnje jeseni oddajala kmetovalcem in drugim zanimancem plemenske peteline in jarčice rjave štajerske pasme. Prijave zbira jo kmetijske organizacije in občine in jih nato skupno predložijo pristojnemu sreskemu načelstvu. Takoj pri naročilu mora plačati naročnik za vsakega petelina po 10 Din in za vsako jarčico po 20 Din. Podrobna navodila se dobijo pri sreskih in mestnih načelstvih.

DOPISI

GLOBOKO PRI BREZICAH. V nedeljo 25. julija je priredila gasilska četa po večletnem odmoru lepo uspelo gasilno vajo, združeno z

zabavo. Nad 60 gasilcev je z vso natančnostjo izvedlo vajo, pri kateri je delovalo troje brigad in pri kateri so gasilci uspešno in v najkrajšem času pogasili ogenj v Dimičevi kovačnici. Poleg domačih gasilcev so sodelovali pri vaji še gasilci iz Pišec in Dečnih sel. Vajo je lepo vodil delavni poveljnik g. Ogrin. Po vaji pa so gasilci in gostje napolnili tako zvano Lepšinovo hrastino, kjer se je v senci stoletnih hrastov razvila pristrčna in tovariška zabava, ki je prinesla domači gasilski četi lep dobiček. Proti večeru so na veselični prostor prispeli tudi brežiški gasilci pod vodstvom župnega starešine g. Zorka Franca. Ti so se nekoliko zakasnilo zaradi župne vaje v Cerini. G. župnega starešino je pozdravila v imenu tukajšnjih gasilcev z lepim nagovorom in šopkom rož učenka ljudske šole Živičeva Rozika. Kljub temu, da je naš okoliš radi pretepev in nemirov na slabem glasu, se to pot ni zgodilo nič takega, kar bi kvarilo čast. Gasilski četi želimo pod sedanjost delavno upravo še večjega razmaha v složnem delu za blagor bližnjega. Enako želimo, da bi se skoro začela zidava gasilskega doma.

LAŠKO. Mariborski »Slovenski gospodar« si je poiskal tudi v Laškem rešetarja, ki bi po svoji brihtnosti in dovtipnosti kmalu dosegel svojega pristnega mariborskega tovariša. V zadnji izdaji odgovarja na naše poročilo o divjaštvu, ki so ga klerikalci zagrešili proti dr. Rošu s tem, da so mu poškodovali in uničili nekaj sto sadnih dreves, jim odlomili krone, jih olupili in narezali ter tako napravili škodo, ki gre v desetisoče. Naše poročilo je šlo iz rok v roke, od ust do ust in vsa Slovenija se je zgražala nad tem grdim zločinom. Najbolj pa so ga obsojali kmetje sami, ki so se spraševali, kam bo dovedlo neprestano hujskanje našega naroda, kateremu bi lahko duhovščina s svojim vplivom napravila konec. Kmetje se spominjajo pripovedk o turških časih in o takratnih zlodejskih, pa pravijo, da se ti časi vračajo in da bo Bog poslal nad nas hudo kazen. Tako dejanje najde med kmeti pač več odziva, kakor če kdo raztrga kako zastavo ali če priletijo kake zaušnice. In to je šlo našim nasprotnikom tako do živega, da se morajo prati, ker bi sicer izgubili ves kredit pri našem ubogem in zaslepljenem ljudstvu. Perejo se pa na način, ki je vreden njih samih in kakršnega smo v resnici od njih pričakovali. V »Slovenskem gospodarju« namreč pravijo, da je g. dr. Roš svoja drevesa sam poškodoval in uničil ter zapilil v tako poškodovano drevo znak celjskega

kega nastopa prosim za odpuščenje. Ne bo se več zgodilo. Nedvomno sem nekoliko preplašen v svoji težnji po popolni samoti, a imam svoje upravičene vzroke, da vztrajam na tem. Slutim — osnovano ali ne, je vse eno — da se bo neki dan izvršil organiziran roparski napad na mojo last. Ali lahko računam z vašo pomočjo, če se bo kdaj kaj takega pripetilo?»

»Od srca rad vam bom pomagal!«

»Če boste torej kdaj prejeli sporočilo, kakor: »Pridi! ali tudi samo »Cloomber!« bo to pomenilo klic na pomoč in takoj morate hiteti k nam, čeprav sredi noči!«

»Zanesite se name!« sem odgovoril. »Ali smem vprašati, v čem je prav za prav ta strašna nevarnost?«

»Nič bi vam ne koristilo, če bi tudi vedeli. Težko bi razumeli, če bi vam to skrivnost tudi izdal. Zdej pa se moram od vas posloviti. Sem se že tako preveč dolgo zadržal tukaj. Ne pozabite: mi računamo z vami kot članom cloombrske garnizije!«

»Se nekaj,« sem naglo rekel, ker se je že obrnil, da odide. »Upam, da se ne hudujete na svojo hčer. Gabriela je le zaradi mene skrivala najino razmerje pred vami.«

»Že dobro!« je menil in na njegovem obrazu se je pokazal hladen, zagoneten nasmešek. »Nisem tak divjak nasproti svoji družini, kakor najbrž vi mislite. Kar se Gabriela tiče, vam kot prijatelj svetujem, da se ji odrečete. Če pa to ni mogoče, moram vztrajati na tem, da mora zadeva začasno čisto počivati. Ne da se prerokovati, kako se bodo dogodki razvijali. Zbogom!«

Ubral je pot postrani v grmovje in je kmalu izginil v goščavi.

Tako se je končal čudni pogovor, med katerim mi je čudaški človek najprej grozil z revolverjem, naposled pa me priznal za morebitnega zeta.

Nisem vedel, ali naj se veselim ali ne. Kazalo je, da bo konec najinih pogostih sestankov, ker bo najbrž strože pazil na svojo hčer. Vendar pa sem imel od njega privoljenje, da smem pozneje svojo snubitev ponoviti. Ko sem zavoljo tega zamišljen stopal proti domu, sem presojal, da je ta dogodek izboljšal moj položaj.

Toda nevarnost, ta meglena, neizrekljiva nevarnost, ki se lahko zdaj pa zdaj pojavi in ki dan in noč obdaja cloombrski stolp! Kakor sem si tudi mučil možgane, vsi poskusi, da bi rešil uganko, so se izjalovili. Le eno dejstvo se mi je zdelo važno. Oba, oče in sin, sta mi zagotavljala, da bi ne doumel nevarnosti, če bi tudi izvedel, v čem obstaja. Kako tuj, kako čuden mora biti strah, ki ga ne moreš izraziti z razumljivimi besedami! Vzdignil sem roko v temi, preden sem zaspal, in prisegel, da ne bo nobena človeška ali vražja sila strla v meni ljubezni do dekleta, čigar čisto srce se mi je posrečilo pridobiti.

SEDMO POGLAVJE

Moč moje domišljije je bila že doslej skrajno razburkana, koliko bolj je bila šele odlej. Kako bi se bil mogel posvečati pustemu oskrbništvu posestva ali se zanimati za skodlaste strehe bajt in ribiške jadrnice, ko pa so moje misli zaman reševale uganko, v katere mrežo sem se bil zapletel. Kamorkoli sem šel, sem videl gledati izza dreves štirioglati, beli cloombrski stolp. In pod stolpom je prebiva-

la ta nesrečna družina in čakala in oprezala, oprezala in čakala — kaj?

To je bilo edino vprašanje, ki se je postavilo na koncu vsakega razmišljanja kot nepremagljiva ovira. Že kot uganka sama po sebi je imela skrivnost, ki je obdajala Heatherstonejevo družino, privlačno silo, katere se nisi mogel ubraniti. Ker je bila zdaj celo mladenka, ki sem jo ljubil tisočkrat bolj kakor samega, tako zelo interesirana na rešitvi zagonetke, sem čutil, da mi do končne razjasnitve ne bo mogoče posvečati svoji misli še kakšni drugi reči. Moj oče je bil sprejel iz Napolija od gospodarja pismo, v katerem nam je ta sporočil, da mu tamošnje podnebje dobro dene in da se ne namerava kmalu vrniti na Škotsko. To je bilo nam vsem všeč, zakaj za mojega očeta je bil Branksome zelo primeren kraj, da se je lahko posvečal studijem. Zato bi mu bilo zelo neprijetno, če bi se moral vrniti v šumni vrvež velikega mesta. Kar pa se moje ljube sestre in mene tiče, sva imela, kakor rečeno, še krepkejšo vzroke, da sva se čutila privezana na močvirnato ozemljewigtownske grofije.

Kljub zadnjemu besednemu spopadu z generalom ali morda prav zato sem še vsak dan vsaj dvakrat proti Cloombu, da sem se prepričal, ali je vse v redu. Spočetka je bil rezko odklanjal mojo vsiljivost, a počasi sem postal tako napol njegov zaupnik in me je celo prosil za mojo pomoč. Zavoljo tega sem čutil, da je postal razmerje med nama drugačno, kakor je bilo doslej, in da ga moja prisotnost skoro ni več dražila.

(Dalje prihodnjič)

tabora samo zato, da bi lahko nasprotniki osumili te velike grdobije. Mislimo, da ni v vsem Marijagradcu in kakor daleč sega zvon šmirlavške cerkve med našimi kmeti tako velikega bedaka, da bi verjel tako neumnim izgovorom, kakor ni bilo nikogar, ki bi verjel, da so Kačič, Vabič in Hlebec sneli in raztrgali državno zastavo, marveč je vsakdo smatral njih dejanje za protest, da bi na tisti hiši visela državna zastava. Sicer pa naj dotičnik povpraša svojo služkinjo, ali je bila zastava res državna. Vse vaše zavijanje vam ne bo pomagalo: ljudstvo je izreklo svojo sodbo nad laškimi nasprotniki in njih grdim zločinom, ki so ga napravili na posestvu dr. Roša. Vsak pošten kristjan mora takim ljudem s studom in gnusom obrniti hrbet, pa jih nikdar več ne pogledati, še manj jim slediti.

SEMIČ. Neurje, ki je pred dnevi Dolenjsko hudo prizadelo, je Beli krajini prizaneslo. Sicer je padlo nekaj toče, ki pa ni napravila večje škode. Pač pa je letos napravila ogromno škodo na pšenici rja. Tudi krompir in turščica zaradi preobilnega dežja ne kažeta dobro in kmetje so zelo potrti, primanjkovalo jim bo pozimi najvažnejšega živeža. Položaj našega kmeta je res obupen. Denarja ni, če ga pa kdo ima, ga ne dobi iz denarnega zavoda. Živine za prodajo ni, pa tudi sadja bo malo, ker je bilo pomladi preveč dežja. Najbolj tarejo kmete skrbi zaradi plačila obrokov Privilegirani agrarni banki. S tem, da je Privilegirana agrarna banka prevzela nase kmečke dolgove, sta prizadeta tudi trgovci in obrtniki, kajti banka se je vknjižila na kmetovo posestvo na prvo mesto. Tudi obrtniki tožijo. Zaslužek je slab, po vrhu pa morajo plačevati še visoke občinske doklade za razne ustanove, čeprav nimajo od tega nobenih koristi. Če hoče obrtnik dati svojega otroka v trgovsko šolo ali na srednjo tehnično šolo, ga najprej vprašajo, ali ima potrdilo od župnišča. Če tega ni, je prošnja odbita. Isto velja za sprejem drugim. Povsod je treba priporočila. Upamo, da bo ta praksa počasi prenehala.

SV. TROJICA V SLOV. GORICAH. Trg Sv. Trojica s svojo tristolpno cerkvijo v središču Slovenskih goric je zelo slikovit. Zato ga ne imenujejo zaman biser Slovenskih goric! Na svojem zunanem licu pa bo še pridobil, ko bo imel spomenik kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, ki ga je sokolska četa sklenila postaviti prihodnje leto v sredini trga. V ta namen se bo obrnila do znancev in prijateljev, da ji s prispevki pomagajo uresničiti ta načrt. Vsak, tudi najmanjši denarni prispevek se hvaležno sprejme! Imena darovalcev se bodo objavila v časopisu. Vsem prijateljem in znancem kličemo: Prispevajte za spomenik kralju, katerega delo za našo lepo Jugoslavijo vsi cenimo!

Domače novosti

* **Kraljevič Tomislav spet v domovini.** V soboto je prispel z brzim vlakom v Split Nj. Vis. kraljevič Tomislav v spremstvu adjutanta majorja Milana Prosenca. Na postaji so ga sprejeli in pozdravili zastopniki vojaških in civilnih oblastev. Kraljevič Tomislav, ki je prišel iz Anglije, kjer je študiral, se je nato vkrcal na parnik »Petko« in odpotoval v Miločer k svoji materi Nj. Vel. kraljici Mariji.

* **Škofjeloški omladinci se gibljejo.** Nedavno ustanovljena mladinska organizacija JNS v Škofji Loki je priredila v nedeljo v Kavčičevem salonu prav lepo uspel sestanek. Sestanek je otvoril domačin g. Kavčič Jože, ki je dal besedo predavatelju g. dr. Branku Alujeviču, ki je strokovno poročal o našem socialnem zavarovanju. Za njim je govoril narodni poslanec g. Milan Mravlje o konkordatu. Oba predavatelja sta bila nagrajena s toplim priznanjem.

* **Nov župnik v Colu.** Pretekli teden je goriški nadškof g. Margotti slovesno ustoličil na župnijo v Colu g. Antona Žbogarja.

* **Sokolski dom v št. Petru v Savinjski dolini slovesno otvorjen.** V nedeljo je bil v št. Petru v Savinjski dolini slovesno otvorjen po nosni Sokolski dom Viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Sokolski dom je otvoril kot zastopnik pokrovitelja Nj. Vel. kra-

lja Petra II. polkovnik Nečak iz Celja. Po otvoritvi je krenil sokolski sprevod, v katerem je bilo okrog 800 pripadnikov Sokola, s trboveljsko sokolsko godbo in prapori na čelu v trg in nato še do kolodvora. Prebivalstvo je ves čas navdušeno pozdravljalo Sokole. Sledil je na telovadišču Sokolskega doma izredno uspel telovadni nastop, ki mu je kljub neugodnemu vremenu prisostvovalo okrog tisoč gledalcev. Po telovadnem nastopu se je razvila prijetna zabava.

* **»Prej bo Sava tekla proti Sloveniji«.** Nedavno se je vršilo veliko zborovanje bivše Hrvatske seljačke stranke v Trebarjevu ob priliki odkritja spomenika pokojnima bratoma Radićema. Med govorniki je bil tudi tajnik Mačkove politične pisarne profesor Jelašić, ki je med drugim rekel: »Naj bo to komu prav ali ne, hrvatski narod ne bo popustil v svojih zahtevah. Prej se bo sonce obrnilo in prej bo Sava tekla proti Sloveniji, kakor pa bo hrvatski narod popustil.«

* **Izgredi v Dubrovniku.** »Samouprava« poroča iz Dubrovnika, da so se pripetili tamkaj po proslavi rojstnega dne dr. Mičeta zelo nemili dogodki. »Po hujskajočem govoru narodnega poslanca profesorja Mišetića so nastale hude demonstracije, pri katerih so tudi razbijali izložbe trgovin. Poškodovane so bile trgovine, ki niso izobesile plemenskih zastav in ki niso smatrale Mačkovega rojstnega dne za »državni praznik«. Profesor Mišetić je v svojem govoru celo napovedoval, da bo tekla kri, in omenjal pri tem Srbe. Po vsem tem soditi želi gospoda v Dubrovniku, da se vrne leto 1914. Pri tem pa naj ne pozabi, da je sledilo 1914. letu že tudi 1918. leto. Odslej bo morala poklanjati država malo več pozornosti dogodkom v Dubrovniku. V naši državi morata vladati red in mir, neodgovorne ljudi pa bo treba odločno poklicati na red.« V zvezi s temi dogodki poroča »Dubrovnik«, glasilo JRZ, da se je zbrala zaradi uličnih napadov skupina 15 občinskih svetnikov iz Dubrovnika in ugotovila, da je dogodke v mnogočem zakrivila mestna policija zaradi svoje neodločnosti. Poleg tega je bilo ugotovljeno, da so pri demonstracijah in razbijanju sodelovali celo občinski nameščenci. Če krivici ne bodo kaznovani, bodo vsi omenjeni občinski svetniki podali ostavke na svoja mesta.

* **50letnica odličnega konjerejca.** Pred dnevi je obhajal 50letnico znani muropoljski kmet in konjerejec g. Alojz Slavič iz Banovcev. Svoja mladostna leta je preživel v Ključarovcih. Končal je nekaj razredov gimnazije, pozneje pa kmetijsko šolo. Kot samostojen posestnik se je naselil v Banovcih, kjer se je z veliko vnamo oprijel kmetijstva. Zlasti goji štajersko kokoš in je tudi dober konjerejec. Skoro ni dirke, kjer ne bi sodeloval s svojimi konji, ki dosežejo vedno lepe uspehe. Kot konjerejec je bil lani tudi odlikovan z redom sv. Save 5. stopnje. G. Slaviču bodi naklonjenih še mnogo let!

* **Angleški poslanik in popotna ženica.** Teta Lenka iz Kroke je bila nedavno v Ljubljani. Ne gre pogostokrat od doma. Da, prav redki, zelo redki so dnevi, ko jo zanese v Ljubljano. Pa nič čudnega. Nad osem križev ima na ramah. Omenjenega dne se je vračala iz Podnarta domov v Kropo. S culo in košaro je z muko ubirala ne baš kratko pot in pešala pod bremenom. Bila je zamišljena, ko jo nenadno zmoti brnenje avtomobila, ki je brzel po Lipniški dolini. No, teta ni dolgo razmišljala. Odložila je na cesto prtljago in je hitela dvigati roke in z mahanjem opozarjati bližajoči se elegantni avto nase. Gospodje so jo opazili. Avto je obstal. »Tako sem utrujena. Naj me no gospod vzamejo na avto,« je prosila Lenka, pa bi ne bilo uspeha, da ni bilo šoferja, ki jo je rešil. Gospodu, ki je govoril angleški, je pojasnil željo stare ženice. Teta Lenka so posadili na mehak sedež, z njo tudi vse blago in že je odhitel avto proti Kropi. Lenka je bila doma. Ljudje pa so ji povedali, da se ni peljala z nikomer drugim, kakor z angleškim poslanikom v Beogradu, ki se je vozil po Gorenjskem in na Bled.

* **Na zgodovinskem Krškem polju bodo letos 22. t. m. popoldne velike konjske in kolesarske dirke,** združene z veliko kmečko zabavo. Za konjske dirke je že prijavljenih mnogo dir-

kalnih konj iz okoliša Zagreba in Ljubljane, ad proces

* **Junaštvo mladega Sokoliča.** Osemletni Zdenko Blašković, sinko učitelja telovadbe in načelnika karlovske sokolske župe, in šestletni Dragotin Gales, sta se igrala z žogo ob vodi. Dogovorjena sta bila: ako žoga odleti v vodo, bo šel ponjo Zdenko, ki je pri svojih osmih letih že izvrsten plavalec, ako pa žoga odleti daleč po kopnem, bo ponjo letel Dragotin, ki pri svojih šestih letih še ne zna plavati. Naenkrat se je žoga tako odbila, da je odletela v vodo. Mali Dragotin je v razigranosti pozabil, da ne zna plavati, in je skočil za žogo v vodo, kjer pa se je začel potapljati. Kopalci so se zdržili, a nihče se ni gnil, da bi skočil za otrokom. Edini Zdenko se je pogнал za njim, zgrabil potapljačega se in ga z velikim naporom privlekel na kopno. Bil je skrajni čas, kajti Dragotin je bil že nezavesten. Ko so starejši mladega rešitelja spraševali, odkod mu tak pogum, je deček rekel, da je sokolska dolžnost, biti neustrašen. Zdenko je namreč tudi Sokolič. O pogumu mladega Sokoliča Zdenka govori zdaj ves Karlovec.

* **Protituberkulozni dispanser v Ptujju zaradi dopusta šefa-zdravnika dr. Okolo-Kulaka** v času od vstetega 4. t. m. do vstetega 30. t. m. ne bo posloval. Prvi naslednji uradni dan bo 31. t. m.

* **Mladeniči rekruti,** ki ste potrjeni k vojakom in imate pravico do osvoboditve, skrajšanega roka službe, čimprejnjega vstopa v kader, odložitve službe v kadru, informirajte se in uredite svoje zadeve pravočasno! Ako je rok zamujen, se ne da več pomagati! Pojasnila daje za malenkostno plačilo Per Franc, kapetan v pokoju, koncesionirana pisarna, Ljubljana, Maistrova ulica šte. 14. Za odgovor je priložiti kolek ali znamko za 6 Din.

* **Cene kruhu so začele naraščati.** Pred kratkim so peki v Šibeniku prvi podražili kruh. Zdaj so jim sledili tovariši iz Splita. Tudi tam so povišali cene kruhu za 50 par pri kilogramu. Peči pravijo, da se je podražila moka.

* **Sprejem v podčastniške šole.** Artilerijska podčastniška šola v Čupri, Inženirska podčastniška šola v Mariboru, starost od 18 do 21 let, Pomorsko vazduhoplovna, starost od 18 do 20 let, Vazduhoplovna podčastniška v Novem Sadu, starost od 17 do 21 let, Strojna mornariška od 15 in pol do 18 in pol let, Strojna mornarska od 18 do 20 let in Vojno-godbeni v Vršču od 14 do 16 let starosti. Pojasnila se dobe pri Peru Francu, kapetanu v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Priložiti kolek ali znamko za 6 din za odgovor.

* **Iz zapora se je vrnil.** Italijanska oblastva v Trstu so izpustila iz zaporov 27letnega Alberta Sulčića, pristojnega k Sv. Križu v Trstu. Sulčić je dalje časa delal v Franciji, od koder je pobegnil v Jugoslavijo in hotel dalje v Grčijo ali Turčijo. Na grški meji je bil ujet od grških obmejnih straž, ki so ga takoj izročile italijanskim oblastvom. V Italiji je prišel v preiskovalni zapor, ker je bil osumljen, da je vohunil v korist neke tuje države. Ker pa mu sodišče ni moglo ničesar dokazati in je prišlo do prepričanja, da je bil Sulčić le žrtev grških obrekovanj, je bil zdaj izpuščen na svobodo.

* **11letna mati.** V nedeljo so pripeljali v bolnišnico v Subotici 11letno gosjo pastirico, ki je porodila otroka že med prevozom v bolnišnico. Novorojenček je zdrav deček. Zelo redko se pripeti, da bi rodilo tako mlado dekletce.

* **Med nevihto nenaadno umrla.** Te dni, ko se je nad Ptujem in bližnjo okolico pripravljala huda nevihta, je bila na polju zapovslena delavka Ana Petrovičeva iz Podvincev pri Ptujju. Ko je videla, da se zbirajo težki oblaki, je hotela priti še pred nevihto domov. Domov je pritekla vsa upehana in potožila, da ji je slabo. Kmalu se je nezavestna zgrudila in izdihnila. Zadela jo je srčna kap.

* **Otroci so zanetili požar.** Pri posestniku Juriju Cestniku v Prepolju pri Račah so se igrali otroci v shrambi za gospodarsko orodje in zažgal slamo. Ogenj je kmalu zajel vse gospodarsko poslopje. Ker sta bila Cestnik in njegova žena po poslih, sta opazila ogenj šele, ko je bilo vse poslopje v plamenih. Škoda je poravnana z zavarovalnico.

* **Blizu pol kilograma težke breskve.** V Kotu so bile te dni razstavljene krasne breskve, ki sta jih pridelala dva kmeta iz Pelinova. Najtežja breskev je tehtala blizu pol kilograma.

* **Huda avtomobilska nesreča pri Trzinu.** Na cesti pri Trzinu se je zgodila huda avtomobilska nesreča, katere žrtev je postal Ferdinand Hertler iz Ljubljane, lastnik znane instalcijske tvrdke v Kolodvorski ulici. S prijateljem se je namenil na lov in sta se z avtom odpeljala proti Domžalam. Onkraj črnuškega mostu sta dohitela nekega drugega avtomobilista. S hupanjem sta ga opozarjala, naj se umakne, da ga prehitita s svojim vozom. Vozač pred njima pa je nalašč vozil po sredi ceste, da nista mogla naprej. V Trzinu sta Hertler in njegov spremljevalec zapazila pred seboj obširno dvorišče, ki se jima je zdelo primerno, da napravita zavoj preko njega in tako prideta pred počasnega, a samoljubnega vozača, ki jima je nalašč zapiral pot. Drzni poizkus se je ponesrečil. Voz se je zaletel v zid hiše ob cesti in se v sprednjem delu razbil, Hertler pa je dobil nevarne poškodbe po glavi in po rokah, da so ga morali mestni reševalci prepeljati v bolnišnico. Njegov sopotnik je ostal brez hujših ran. Voz pa je toliko poškodovan, da sta ga morala pustiti na kraju nesreče.

* **Smrt starega moža pod vlakom.** Te dni se je pripetila pri Podsusedu huda nesreča. 70-letni kmet iz Goljaka Tomo Vodopija se je hotel umakniti samoborskemu vlakom, pa je prišel pod brz vlak. Lokomotiva ga je zgrabila in treščila v stran. Zadel je z glavo ob kamenit steber in počila mu je lobanja. Bil je takoj mrtev.

* **Smrt pod električnim daljnovodom.** Nedavno so v bližini Bresternice pod električnim daljnovodom odkrili mrtveca z vso ožgano glavo in roko, v kateri je držal še kos žice. Orožniki so ugotovili, da gre za 29letnega Hermana Leksa, pletilca košar. Iz pisma, ki so ga našli pri mrtvecu, sklepajo, da gre za samomor. Samomor je izvršil na ta način, da je na električno napeljavo vrgel žico, pri čemer ga je ubil električni tok.

* **Velik požar v Ogorevcu.** V soboto med nevihto je treščilo v gospodarsko poslopje posestnika Andreja Fidlerja v Ogorevcu pri Sv. Juriju ob južni železnici. Poslopje je pogorelo skoro do tal. Ogenj je uničil tudi kmetijsko orodje in veliko količino žita in sena. Požar so gasile gasilske čete iz Gaberje, Celja, Trnovelj in Teharja, ki so preprečile, da se ogenj ni razširil na sosedna poslopja.

* **Neznan utopljenec.** V soboto so našli ljudje ob bregu Ljubljanske pri Črni vasi naplavljeno truplo mladega moškega. Utopljenec je imel na sebi kopalne hlačke in je najbrž ležal v vodi že več tednov. Star je bil okrog 20 let.

* **Smrtna nesreča ga je zadel na povratku od mrtve matere.** Te dni je obiskal svojo mrtvo mater, ki je umrla v bolnišnici, Rafael Ševkot iz Rifemberka. Ko se je vozil na svojem kolesu domov, ga je od zadaj zgrabil avto zdravnika dr. Pignatarija in ga s tako silo vrgel v cestni jarek v Volčjem dolu, da mu je počila lobanja in so mu izstopili možgani. Bil je takoj mrtev.

* **Upepeljena domačija.** V Gladomesu je uničil ogenj domačijo posestniku Ignacu Rahletu. Ogenj je nastal menda zaradi slabega dimnika.

* **Zemlja je zasula pet otrok.** V vasi Trnovcu blizu Varaždina se je igralo več otrok v jami, iz katere odvažajo zemljo za izdelovanje opeke. Pri tem je zemlja zasula pet otrok. Ostali so hiteli domov in povedali staršem, kaj se je pripetilo. Ljudje so takoj prišli na pomoč in odkopali vseh pet otrok, vendar pa je bil 11-letni Anton Miša že mrtev, med tem ko ostali niso dobili smrtonosnih poškodb.

* **Stoletno poslopje je zgorelo.** Posestniku Francu Robarju v Luščki vasi je ponoči zgorelo gospodarsko poslopje, ki je bilo staro že preko sto let. Ogenj je uničil tudi mnogo sena in žita. Nastanek požara ni pojasnjen.

* **Ogenj uničuje.** V Legnu je zaradi preveč zakurjenega štedilnika nastal požar v hiši izdelovalca orgel in posestnika Rafaela Konečnika. Požar je uničil hišo in gospodarsko poslopje.

* **Neurje je hudo prizadelo vasi Bukovec, Ogljenščak in Kočno v občini Gornji Polskavi.** Letina je čisto zbita in vinogradi so uničeni

za več let. Prav tako sadovnjaki. Silno škodo je napravil tudi potok Ogljenščak, ki je narasel v mogočen hudournik. Oblatil je polja in travnike ter odnesel mnogo drv, ki so jih imeli kmetje pripravljene za prodajo. Prebivalstvo je potrebno nujne pomoči.

* **Iz Soče ga je rešil.** V bližini Plave je padel 17-letni Amerigo Krasevič v Sočo. Voda je tamkaj zelo globoka in bi ga bila brez dvoma odnesla, če ne bi skočil za njim njegov prijatelj, 19-letni Janez Gregorat in ga izvelkel na kopno.

* **Kmetje so ju napadli.** Na sejmu v Samoboru, ki se je vršil te dni, je neki kmet opazil, da mu je zmanjkal denar. Za njim so opazili tudi nekateri drugi kmetje, da so okrađeni. Ko so zagledali nekega sumljivega moškega in z njim žensko, so ljudje kar planili nanju in ju začeli neusmiljeno pretepati. Če bi ne bili prihiteli stražniki, bi ostal možak na mestu mrtev. Nezvestnega so odpeljali v bolnišnico. Enako se je zgodilo z žensko. Vso krvavo in prav tako nezvestno so stražniki razjarjeni množici iztrgali iz rok. Ko so ju zaslišali, niso našli pri nji nobenega denarja. Zdaj pa ne vedo, ali so se ljudje lotili pravih tatov, ali pa sta napadena plačala račun za druge. Možak je Jože Majster od Sv. Križa v Sloveniji.

* **Rudarji so ostali brez mezd.** Okrog 70 rudarjev, zaposlenih v premogovniku v Motniku, je prenehalo delati, ker jim lastnik premogovnika Oswatitsch že za več mesecev ni izplačal mezd. Rudarji so se dolgo pogajali z zastopniki lastnika, ki je obljubljal, da bo rudarjem v kratkem poplačal ves zaostanek; ko pa le ni bilo denarja, so rudarji zapustili rudnik. Podjetje dolguje delavcem okrog 20.000 Din, kar ni tako velika vsota, a za rudarje, ki živijo iz rok v usta, pomeni to mnogo. Zaradi neizplačanih mezd so zabredli ubogi rudarji v zadnjih mesecih v obupen položaj, ki pa bo še obupnejši, ako v kratkem ne dobe zasluženega denarja. Rudarji so prosili pristojna oblastva in svoja strokovna društva za odločno posredovanje.

* **Saharin so začeli pošiljati po pošti.** Tihotapcem saharina je zadnje čase trda predla. Odkar je finančno ministristvo odobrilo visoke nagrade za izsleditev tihotapecev, so jim zasledovalci neprestano za petami. Zaradi tega so tihotapci prišli na drugo misel. Posluževati so se začeli pošte. Te dni se je posrečilo orožnikom v Studenčih, da so razkrinkali tak primer. Orožniki so že dalje časa opazali, da je 30letni Konrad Babšek iz Studencev razpošiljal po pošti številne zavoje. Na nakaznicah je navedel izmišljeno ime, kot vsebino pa je označeval kovinaste predmete. V soboto je spet odposlal tak zavoj, katerega je nesel na pošto neki njegov znanec. V zavoju je bilo 7 kg saharina, naslovljen pa je bil na nekega Kosto Stojanoviča v Nišu. Orožniki so donasalec zavoja aretirali in saharin zaplenili. Donasalec je potem izdal Babška, ki je orožnikom priznal, da je odposlal že mnogo takih zavojev na razne naslove. Babška so oddali carinskim oblastvom.

* **Vlom v poštni in občinski urad v št. Janžu na Dravskem polju.** Iz občinskega urada so odnesli 28 litrov vina, rjavo aktovko, nekaj pisarniškega pribora in nekaj denarja, iz poštnega urada pa manj vrednih predmetov.

* **Vsiljiv voznik.** 16letna delavčeva hčerka Franciška Lenardičeva in njena mlajša sestra iz Pečnika pri Podgorici sta šli nabirat v gozd borovnice. Ker pa je gozd precej daleč, sta na povabilo nekega mladega voznika prisedli na voz. Voznik je bil s Franco zelo prijazen, zdajci pa je postal nasilen. Da bi se ga rešila, je hotela skočiti z voza. Tisti mah pa je voznik konja pognal in je Francka padla pod voz. Čez njo sta šli dve kolesi, ki sta ji strli levo v komolcu in ji zlomili desno nogo. Ponesrečenko je neki drugi voznik odpeljal v bolnišnico. Fanta so prijeli orožniki.

* **Nevarnega tatu so prijeli orožniki v Hrastniku.** Je to Ferdinand Vajs, doma iz Sedlarjevega pri Kozjem. Po poklicu je tkaninski delavec, ki se peča pa zadnji dve leti le s tatvino in vlomi. Bil je že trikrat kaznovan. Orožnikom je priznal naslednje vlome in tatvine: na Pragerskem pri nekem zobozdravniku; v Račju-Framu je odnesel obleko in uro; v Gračnici pri Rimskih toplicah je okrađel nekega

kmeta in železničarja; v Mislinju je odpeljal novo kolo, katero je prodal v Podkrajju pri Hrastniku; v Trbovljah je ukradel rudniškemu gozdarju obleko; pri Sv. Katarini nad Hrastnikom je odnesel nekemu čevljarju nekaj parov čevljev.

* **Roparski umor na Krasu.** Na sejmu v Sežani je 12. julija privedel Ivan Benčina živino, ki jo je prodal in izkupil zanjo okoli 5000 lir. Ko se je vračal domov v vasico Podbrežje, oddaljeno dobro uro od Sežane, so ga napadli neznanci in zahtevali denar. Kako se je napad razvil, se ne ve. Zjutraj so našli Benčino mrtevga s strelom v truplu. Pokojnik pa pri sebi ni imel skoro nič denarja, ker ga je že prej izročil v Sežani svoji hčerki in s seboj vzel le nekaj sto lir. Oblastva vrše obsežno preiskavo.

* **Aretacija 70-letnega starčka.** Iz Rašporja v Julijski krajini poročajo, da so oblasti aretirale aretacija 70letnega Josipa Gustinčiča, ki je že dolgo vrsto let beračil po okolici. Prijavljen je bil oblastvom, da širi protifašistični duh po deželi. Preiskava je dognala, da je bilo to navadno obrekovanje. Oblastvo je obljubilo, da bo zdaj prišlo ovaduha.

* **Ponarejeni kovanci.** Te dni je hotela neka stranka plačati pri poštnem uradu v Gornji Radgoni priporočeno pismo z desetdinarskim kovancem, ki ga je poštna uradnica spoznala za ponarejenega. Ponarejenec je le za spoznanje temnejše barve in nekoliko lažji od pravega, izdelava pa je dokaj dobra. Najlaže ga je spoznati po zvoku.

* **Tatvine v Gornji Radgoni.** Nedavno so ukradli neznanci iz kleti notarja Požuna novo škropilno cev, iz električne žage Martina Ritonje pa gonilni jermen. V noči na predzadnjo sredo je bilo vlomljeno v papirno trgovino Janka Sušca. Vlomili so v pisalno mizo in odnesli kovani drobiž, med tem ko papirnega denarja niso našli. Vzeli so tudi cigarete, zapestno uro, in ročno blagajno, v kateri je bil izkupiček za prodane karte gasilske tombole.

* **Nevarni ciganki.** Po okolici Kamnika sta se te dni klatili dve ciganki, prva stara okrog 40, druga pa približno 20 let, ki sta povsod silili v hiše in oprezovali, če bi mogli kje kaj ukrasti. Splazili sta se v stanovanje posestnika Valentina Potočnika v Zdušah in ukradli dva zlata poročna prstana, zlato brošo, več zlatih ženskih prstanov z dragimi kamni, dva para uhanov, več srebrnega avstrijskega denarja in nekaj drugih dragocenosti. Pozneje sta se vtihotapili še v hišo Franciške Sitarjeve v Godiču in odnesli 350 Din, štiri zlata prstane in srebrno ovratno veržico. Tatinski ciganki, ki ju je nekaj dni spremljal tudi okrog 25letni cigan, sta po tatvinah izginili in se zatekli najbrž v ljubljansko okolico.

* **Zlobne poškodbe drevesnih nasadov ob državni in banovinskih cestah.** so tudi po Krškem polju pogoste. Le redkokdaj pa se posreči oblastvom ugotoviti hudobnega storilca. Zato je prav, da doleti v takem primeru storilca huda kazen. Pred kratkim je bil na ovadbo krškega sreskega cestnega odbora obsojen neki starejši mož, ki je posekal dve sami na sebi malo vredni češplji, na 300 Din denarne kazni ali pet dni zapora, dalje na povračilo stroškov kazenskega postopanja in plačilo odškodnine sreskemu cestnemu odboru. Mož je po obsodbi pripovedoval, da ni verjel, kako drago utegne postati poškodovanje javnih nasadov.

Iz Prekmurja

Tudi po Prekmurju so nevihte na dnevnem redu. V zadnjem času smo imeli v Prekmurju več neviht, ponekod tudi s točo. Zaradi močnega deževja so Ledava in drugi potoki nevarno narasli. Njive okrog Murske Sobote so bile pod vodo. Ponekod kmetje niso pospravili pšenice in jim jo je voda delno odplavila. Škoda je velika. Tudi Mura je nevarno narasla. Ker je bilo letos že več poplav, ki že tako dovolj prizadete prekmurskega kmeta spravljajo v težavnejši položaj, bi bilo nujno potrebno čim prej izvesti regulacijo Mure in raznih drugih potokov.

Popotnikova torba gozd ga je izvabil, bi ga oropal

Konjice, avgusta.

V soboto je bil pri nas sejem, na katerega je pripeljal tudi Alojz Štepihar iz Voršta pri Novi Cerkvi blizu Celja, da bi kupil vole. Na sejmišču si je ogledal nekaj volov. Pri tem je bil prisoten tudi neki neznanec s kolesom, ki se je Štepiharju ponudil, da ima lepe vole. Povabil ga je, naj gre z njim na dom, kjer mu bo pokazal živino. Ponudbi se je Alojz Štepihar odzval in šel za neznancem s kolesom. Neznani možak ga je vodil po oplojni cesti pod Vešenikom na zapadni strani hriba v gozd. Mimogrede mu je iz gozda pokazal na vrh Vešenika, češ da ima tam vinograd. Nato je zavil okoli hriba proti globeli med Vešenikom in Brdom. Šla sta zmerom po gozdu. To se je pa Štepiharju zdelo že čudno. Vprašal je možaka, zakaj ne prideta nič na plano. Neznanec je dejal, da gresta po bližini do Brda, kjer je on doma.

Ko pa sta prišla v globel, ga je naenkrat začel obdelavati s pestmi. Vrgel je 64letnega Štepiharja na tla in ga z vso silo tolkel s pestmi in suval s čevlji v glavo in prsa. Iz žepa v suknji mu je vzel nekaj denarja in nož. V tem trenutku pa je napadeni udaril lopova s palico po glavi, skočil pokoncu, prijel roparja za grlo in ga začel obdelavati s palico. Tako je rešil 5000 dinarjev, katere je imel skrite v notranjem žepu in po katerih je ropar že segal. Ropar se je zbral in s kolesom vred zbežal.

Iz gozda je potem Štepihar šel v Konjice na orožniško postajo, kjer je prijavil roparski napad. Orožniki so šli takoj na delo, da izsledijo roparskega napadalca.

Tudi žužemberško letino je uničila toča

Žužemberk, julija.

Predzadnji ponedeljek proti večeru je bila tudi nad Žužemberkom in okolico strašna nevihta. Hkratu je besnel vihar in napravil ogromno škodo. Po trgu je razkrival strehe, nosil opeko po zraku, razbijal šipe, lomil in ruval drevje s koreninami ter ga metal po cesti. Pri farni cerkvi je odlomil del cerkvenega stolpa.

Strašno je opustošeno polje. Prevrnjeni kolkci, polni žitnega snopja so ležali po polju razmetani sem in tja. Turščica in druge poljske rastline so zbite v zemljo. Po nekaterih mestih v trgu je stala toča do en meter visoko. Toča je bila tako debela, da je bila nevarna za ljudi in živino.

Kmetje, ki se jim je obetala dobra letina, so bili v nekaj minutah ob celoletni trud. Kam naj se obrnejo sedaj? Že davščine jih tako hudo tlačijo, a zdaj je še letina uničena. Potrebna je hitra in izdatna pomoč, ki naj se razdeli pravično in pošteno med vse tiste, ki trpe škodo.

Naši na tujem Iz kolonij naših ameriških rojakov

Cleveland, julija

V Pittsburghu si je končal življenje Peter Urankar, star 46 let, doma z Dolenjskega. Ženo je imel že dve leti bolno, in to ga je tako potrla, da je obupal nad življenjem. Razen tega je pa tudi sam dolgo ležal v bolnici, ker ga je bil povozil avtomobil. Zapustil je več neprekrbljenih otrok.

V Madisonu je postal žrtev hude vročine Janez Blatnik, star 47 let. Med delom se je nenadno zgrudil in umrl. Doma je bil iz Gradenc pri Hinjah.

V Clevelandu so umrli Jože Blatnik, star 63 let, doma iz Zagradca; Jože Drobnič, star 46 let, doma iz Gorič pri Ribnici in Julija Gorjupova, rojena Knavsova, stara 50 let, doma iz Poljstanine pri Čabru.

V Calometu sta umrla Josip Gešel, star 67 let, doma iz Črnomlja, in Marija Rauhova, stara 22 let, rojena v Ameriki.

V Fairmontu je umrl Ivan Bačič, star 38 let, doma iz Smagore v Istri. V Barbetonu je preminil Janez Fidel, doma iz Nove Sušice v St. Petru na Krasu. V Franklinu si je končala življenje v Ameriki rojena Antonija Kodričeva.

V Sheyboganu so bili obsojeni: Henrik Štepihar štiri do deset let ječe, njegov brat Rudolf na tri do pet let dela v poboljševalnici, Stanko Jakovec pa na eno do pet let dela v poboljševalnici, ker so hoteli oporoti Otona Köchlerja. Roparski napad, ki se ni posrečil, je bil zasnoval Henrik Štepihar.

Stalin baje pripravlja opustitev boljševiške vladavine

Pariški dnevnik »Temps« objavlja članek o Rusiji v zvezi s poslednjimi smrtnimi kaznimi. List ugotavlja med drugim: Kolikor je sploh mogoče presoditi, gre za opustitev boljševiške vladavine v vsej Rusiji, in to v korist neki vladavini, ki jo ob pomanjkanju drugega naziva lahko imenujemo samo Stalinovo vladavino.

Novi car Rusije, Stalin, dobro ve, kaj hoče. Ugotovil je sposobnost čiste marksistične miselnosti. Gotovo je dober socialist, toda v prvi vrsti je ruski rodoljub, ki se zaveda nevarnosti, ki jo za njegovo domovino predstavlja ta miselnost. Kakor so ruski carji na debelo pobijali nasprotnike, da bi izvedli svoje delo, tako tudi tajnik komunistične stranke odstra-

V Pueblu je povozil avtomobil Edvarda Susterja. Pokojnik je štel 25 let. Bil je brat Pavline Susterjeve, ki je bila letos februarja umorjena v Alamosi.

Iz Nieuwenhagena (Holandija) nam pišejo: Jugoslovensko narodno društvo sporoča, da je v Nieuwenhagenu pred tedni tragično preminil naš rojak in član Društva sv. Barbare Anton Piliš. Doma je bil iz Jazbin pri Celju, župnija Dramlje. V tujini je bival okoli 20 let. Delal je po različnih državah Evrope, kar mu je živce popolnoma razkrojilo. V duševni zmedenosti je prijel za vrv in se obesil. Tu v Holandiji zapušča osem neprekrbljenih otrok, v domovini pa mater in sestro. Štel je okoli 45 let. Bil je dolga leta član društva in več let njegov odbornik. Na zadnji poti ga je spremljalo mnogo rojakov in tukajšnjih domačinov. Ohranili ga bomo v blagem spominu!

njuje gospodo ruske revolucije, da namesto nje postavi sebi popolnoma vdane ljudi.

Zdaj pripravlja Stalin svojo revolucijo — ono, ki jo izraža nova sovjetska ustava, objavljena pred letom, sprejeta na zboru sovjetov v decembru lanskega leta in dopolnjena z volilnim zakonom z dne 9. julija letos. V veljavo bo stopila najbrž v novembra letošnjega leta ob proslavi dvajsete obletnice boljševiške revolucije. Naj bo s to ustavo kakorkoli, res je, da prinaša globoke spremembe.

Seveda takole besedovanje ne drži zmerom. Po krizi, ki jo bo Stalinova vladavina preživela, se utegne zgoditi, da bo vzrasla nova Rusija, ki bo morda urejena nekoliko po fašističnem zgledu.

× Ameriški parnik je zgorel. Parnik »City of Baltimore«, ki je prevažal izletnike med Baltimorejem in Norfolkom, se je te dni sredi zaliva Chesapeakeja, kakih 25 km daleč od Baltimoreja, iz neznanih vzrokov vžgal. Na pomoč so prihitele številne druge ladje in pet ladij pomorske šole v Annapolisu, toda požar na ladji je tako hitro napredoval, da je pomoč prišla prepozno. Plameni so uničili ves gornji del ladje. Pristaniška oblastva, ki so izletniški parnik odpravila, so trdila, da je bilo na parniku več sto izletnikov, točnega števila pa niso vedela, ker se pri tako kratkih vožnjah imena potnikov ne zapisujejo. Rešenih je bilo okrog 100 izletnikov. Zgorelo ali utonilo je najmanj 50 oseb.

× 27 mrtvih pri železniški nesreči. V Ville Neuve-St. Georgesu v Franciji se je zgodila nedavno ponoči strašna železniška nesreča. Ekspresni vlak, ki vozi iz Pariza proti St. Etienneu, se je iztiril in vagoni so drug na drugega poskakali, tako da je nastal kup zbitega železja in lesa, iz katerega je prihajalo strahotno vpitje ranjencev. Vlak je bil sestavljen iz železnih in lesenih vagonov. Med tem ko so železni vagoni ostali kolikor toliko nepoškodovani, so bili leseni vsi zmečkani. Potniki v teh vagonih so bili po večini mrtvi in ranjeni. Po ostalih železnih vagonih razdejanje ni bilo toliko. Takoj je bila organizirana odpomoč, pri kateri je sodelovalo tudi vojaštvo. Do jutra so potegnili iz vlakovih razvalin 27 mrtvih in 51 hudo ranjenih. Promet je bil vso noč ustavljen. Šele v jutrnih urah je bila proga toliko popravljena, da so vlaki, ki so na tej progi zelo številni, spet lahko vozili.

× Krokodili so napadli filmsko skupino. Nedavno se je napotila neka švedsko-danska filmska skupina v Nizozemsko Indijo, kjer je nameravala napraviti film o tamošnjih prirodnih posebnostih. Skupino je vodil madžarski filmski režiser dr. Paul Fejos. Ko so prispeli na neki majhen otok, je naenkrat prigomazelo iz vode več sto krokodilov. Skupina je bila prisiljena, da se umakne. Hitro so zbežali nazaj v čoln, s katerim so prišli na otok. Niso imeli niti časa, da bi vzeli s seboj še filmske aparate in zaboje, v katerih so imeli spravljeno hrano.

S čolnom niso mogli daleč. Ustavili so se kar na bližnjem skalnatem otoku, odkoder so neprestano klicali na pomoč. Cele tri dni ni nihče slišal teh zvokov. Ekspedicija je bila na tem otoku obsojena na smrt od lakote, če se hitro kdo ne javi. Čez tri dni je neki ribič vjel klice na pomoč. Naglo je sklical še nekaj svojih tovarišev. Vsi so se brž napotili na osamljeni pusti otok in tam našli filmsko skupino že čisto izstradano.

× Prisilna oddaja žita v Nemčiji. Državni minister za prehrano v Nemčiji je izdal naredbo, po kateri mora vsak zemljiški posestnik vse žito, ki ga pridelal, oddati. Izvzeto od oddaje je le tisto žito, ki ga pridelovalec potrebuje za lastno prehrano in za seme. Prepovedano je tudi uporabljati krušno žito za krmiljenje.

× Prve redne poštne zveze po naših krajih. Prve dni meseca avgusta leta 1838. so uvedli redno poštno zvezo med Ljubljano in Zagrebom. Voz je odhajal iz Ljubljane vsak tork in vsako soboto popoldne ter je prihajal v Zagreb vsako sredo, odnosno nedeljo popoldne. Vračal pa se je iz Zagreba vsak ponedeljek in petek ter prihajal v Ljubljano v torek in soboto popoldne. Na vsako vožnjo je mogla ta pošta vzeti tri potnike in njihovo prtljago, razen tega pa seveda tudi pisma, denarne in blagovne pošiljke. Do 40 funtov je bila prtljaga prosta, razen če jo je potnik ocenil nad 80 goldinarjev; v tem primeru je bilo potem treba plačati porto po tarifi. Potnik pa je plačal zase 20 krajcarjev v srebru od vsake milje (avstrijska poštna milja je imela 4000 sežnjev ali 24.000 čevljev ali 7 km 568 m). Določeno pa je bilo, da postiljonu ni bilo treba dajati nobene napitnine, ker jo je dobival od države.

× Otrok z dvema glavama. V Zamoscu na Poljskem je neka kmetica rodila otroka z dvema glavama. Prva glava je bila na svojem pravem mestu, druga pa prirasla pod levo pazduho. Otrok je kmalu po rojstvu umrl.

**Postani in ostani
član Vodnikove družbe!**

× **Koliko mrčesa uniči ena ptica.** Znanstveniki so s posebnimi pripravami izračunali, koliko žuželk približno uničijo ptice. Tako je neka ptica od treh zjutraj do šestih zvečer priletela okrog 500krat v svoje gnezdo. Oba, samec in samica, prineseta vsakokrat najmanj po dve muhi, dva metulja, dve gosenci. Po tem štetju uniči en sam ptičji par dnevno do 1000 žuželk. K temu je treba prišteti še hrano za oba, ki znaša dnevno najmanj dvakratno težino ptičjega telesa.

× **Krčevito se brani jedi, ki mu jih priporočajo.** Filmski igralec Lloyd Nolan strašno sovraži vsako jed, ki mu je kdo priporočal bodisi zaradi okusa bodisi zaradi zdravilnih lastnosti jedi. Ko so mu rekli, da je korenček dober za lepo barvo obraza, nikdar več ne pogleda korenja. Rekli so mu, da je špinata izvrstna za kri, takoj se je odpovedal špinati. Dolgo časa je imel navado vsako jutro na tešče jesti sadje. Nekoč pa je slišal v radiu, da je presno sadje odlična hrana, posebno če ga človek je že v zgodnjih jutrnih urah. Od takrat sadja ne more več videti. Muči se samo še s takimi jedmi, ki mu jih še nihče ni priporočil, kakor so kisle ali sladke zelje, svinjski parklji in uhlji in podobno.

× **Sedem let je neprestano spal.** V maloazijskem mestu Kodjugarju živi turški kmet Beli, ki je brez prestanka spal celih sedem let. Pred sedmimi leti je nekega dne ogledoval svoja polja in se utrujen vrnil domov. Po kosilu je legel z namenom, da bi se malo odpočil. Toda od takrat se ni prebudil vseh sedem let. Hrano so mu dajali umetno. Njegovi domači so upali, da se bo zdaj zbudil iz spanja. Po dolgi noči sedmih let pa je zdaj vendar tudi zanj nastopilo jutro. Ko se je prebudil, ni sedem dni mogel zatisniti očesa, tako je bil prespan. Bil pa je, kakor da ničesar več ne čuti, in tudi ni dajal na vprašanja nobenih odgovorov. Kazalo je, kakor bi čisto izgubil spomin. Po sedmih dneh pa je možak znova zaspal in se še doslej ni zbudil.

Radio Ljubljana

od 8. do 15. avgusta.

Nedelja, 8. avgusta: 8.00: Vesel nedeljski pozdrav oskrbijo Svetozar Banovec, Avgust Stanko in plošče. — 9.00: Čas, poročila, spored. — 9.15: Koncert na vuriških orglah (plošče). — 9.45: Verski govor (dr. Roman Tominec). — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11.00: Drobiž za drobiž (plošče). — 11.30: Otroška ura: Trije godci. — 12.00: Koncert pevskega društva »Sloge« iz Kranja. — 13.00: Čas, poročila, spored, obvestila. — 13.15: Radijski orkester. — 17.00: Kmetijska ura: Sortiranje sadja (Karel Vrisk). — 17.30: Prenos koncerta vojaške godbe iz Bellevuea. — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Radijski orkester. — 21.00: Koncert pevskega zbora »Trboveljskega slavčka« (prenos z Bleda). — 22.30: Za ples (plošče).

Ponedeljek, 9. avgusta: 12.00: Uvertire (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Pesmi in plesi iz Španije (plošče). — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Zanimivosti. — 20.00: Lahka glasba na dveh klavirjih (plošče). — 20.10: Letošnja knjižna izdaja Slovenske šolske matice (profesor Etbin Bolje). — 20.30: Prenos simfoničnega koncerta z Dobrne. — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Ura lahke glasbe (šramel Količev).

Torek, 10. avgusta: 12.00: Operni odlomki (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Radijski orkester. — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Zabavni kotiček. — 20.00: Nekaj okroglih (plošče). — 20.10: Cestno-prometne težnje v dravski banovini v okviru mednarodnega prometa (inž. Ciril Pirc). —

20.30: Pevski koncert ge. Cirile Škerlj-Medvedove, vmes radijski orkester. — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Vesele in žalostne pesmice (Ježek in Jožek).

Sreda, 11. avgusta: 12.00: Virtuozi (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Za vsakega nekaj (plošče). — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Koračnice (plošče). — 20.10: Vesele zgodbe s tabora in potovanja (Miroslav Zor). — 20.30: Oddelek zbora Glasbene Matice. — 21.15: Radijski orkester. — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Radijski orkester.

Četrtek, 12. avgusta: 12.00: Obisk pri severnih Slovanih (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Radijski orkester. — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Operetni venčki (plošče). — 20.10: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). — 20.30: Koncert (sodelovali bodo Jože Gostič — samospeli, profesor Lipovšek — klavir in radijski orkester). — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Lahkih nog naokrog (plošče).

Petek, 13. avgusta: 12.00: Odmeki iz naših krajev (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Radijski orkester. — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Zanimivosti iz izseljenških vrst. — 20.00: Spevi iz opere »Lucia di Lammermoor« (plošče). — 20.10: Naša podeželska gospodinja in tujski promet (Ivanka Velikonjeva). — 20.30: Radijski orkester. — 21.15: Dvospevi in samospeli (peli bosta Dragica Sokova in Stefka Korenčanova). — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Angleške plošče.

Sobota, 14. avgusta: 12.00: Pisana zmes. — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. 18.00: Za delopust (igral bo radijski orkester). — 18.40: Freudovi učenci (profesor Emil Hrovat). — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Pregled sporeda. — 20.00: O znanji politiki (dr. Alojzij Kuhar). — 20.30: Mazikalem pisan večer. — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Vesel konec tedna (igral bo radijski orkester).

Ženski vestnik Zatiranje mravelj

Mravlje so zelo nadležna golazen, če se pojavijo v naši šrambi. Nobene jedi ne moreš dovolj pokriti, da je ne bi mravlje oblezle in objedle. Celó v zaprto škaflo za sladkor najdejo pot. Zato je najboljša, da poiščeš sled, kod mravlje prav za prav prihajajo v šrambo. Tam nalij potem petroleja ali lizola. Tako mravljam zagnusiš kraj. Če pa njihovega vohda ne moreš izslediti, tedaj jim nastavi strup, kar prav za prav ni strup, a mravlje vendar uniči. Na krožnik natresi sladkorja v prahu, v katerega si zamešala kvasca in žlico vode. Kvasac dobro zdrobi, in sicer zmešaj dve dekli kvasca in dve žlici sladkorja. Mravlje sladkor rade jedo, a obenem se najejo tudi kvasca, ki se jim potem v želodcu razkroji, da od tega poginejo. Če imaš pa na vrtu mravlje in delajo tam škodo, tedaj povezni po vrtu prazne cvetlične lonce. Mravlje bodo v nekaj dneh znesle iz mravljišča vsa jajčeca pod lonce. Ko se je to zgodilo, tedaj pripravi krop. Dvigni vsak tak lonec in hitro popari mravlje, odnosno njih gnezda. Tako jih boš uničila z zalego vred.

Če so se pa mravlje vgnezdile pri kakšni rastlini, jih je težko odstraniti. Tedaj raztopi pest galuna v dveh litrih vode in polij mravlje. Galun mravlje uniči, rastlini pa ne škoduje.

Za kuhinjo

Zelenjadna juha na nemški način. V dveh litrih vode pristavi pol kile drobno sesekanih

govejih kosti. Zraven daš kuhat tudi 10 dek prekajenega svinjskega mesa (v kosu). Osoli in dodaj pet zrn popra. Vse skupaj naj prav počasi vre dve uri. Med tem pa duši na žlici masti pol korenine zelene, en korenček, en krompir, koreninico peteršilja, glavico ohrovt ali zelja, vse prav dobro zrezano. Po potrebi prilij med dušenjem malo vode, da se ne pri-smodi. Ko je svinjsko meso mehko kuhano, ga deni na krožnik in drobno zreži. Juho precedi na dušeno zelenjavo, stresi zraven zrezano meso, in ko vse skupaj enkrat preyre, je juha gotova. K juhi daš zrezano in opečeno žemljo.

Jabolčne rezine. Umesi v testo 15-dek moke, 10 dek sirovega masla, pet dek sladkorja v prahu, noževo konico cimta, noževo konico pečilnega praška in en rumenjak. Umešeno testo razdeli na dva enaka dela. Prvi del tenko razvaljaj, položi na pomazano pekačo in speci. Med tem pa olup, očisti in tenko zreži kilo kistih jabolč. Jabolka potresi enakomerno po pečenem testu, posuj s sladkorjem v prahu, nasuj še pest rozin in malo cimta. Razvaljaj drugo polovico testa, ga položi po jabolkih, malo potlači in ponovno peci približno eno uro pri zmernem ognju. Pečeno potresi s sladkorjem v prahu in zreži na poljubne rezine. Daš toplo ali hladno na mizo. Dan staro je najboljše.

Ocvrti sirovi žličniki. Četrť kile domačega sira pretlači skozi sito v segreto skledo. Siru dodaj šest dek sirovega masla, šest dek sladkorja v prahu, malo soli in naribano lupinico pol limone. V skodelici pa postavi kvasac iz dveh žlic mlačnega mleka, dveh dek kvasca in dveh dek sladkorja. Med tem ko kvasac vzhaja, pa dobro mešaj sir, da narase. Nato primešaj k siru eno jajce in en rumenjak in spet mešaj, da narase. Nato primešaj četrť kile segrete moke, vzhajani kvasac in šest dek opranih rozin. Vse skupaj dobro zmešaj, po vrhu potresi malo z moko in pokrito postavi na toplo, da vzhaja. Vzhajane testa naj bo še enkrat toliko. V kozi razbeli mast (za poldrug prst), in ko je testo vzhajalo, reži z žlico žlič-nike, jih pokladaj v mast in zlatorumeno ocvr-ti, žlico, s katero režeš žličnike, vsakokrat v raz-beljeni masti zmoči, da se ne bo testo prijemalo žlice. Ocvrte žličnike potresi s sladkorjem v prahu in jih daj kot močnato jed z jabolčnim kompotom na mizo.

Nadevani riž. Na četrť litra mleka skuhaj četrť kile riža, ki si ga poprej oprala in posušila. Riž naj počasi vre, da se ne razkuha, temveč ostane cel. Osem dek sladkorja stresi v kozo za palačinke in ga mešaj, da se na zmernd toplem štedilniku stopi in zarumeni. Nato prilij mešaje dve žlici vroče vode. Sladkor zlij nato k rižu, dodaj še dve žlici ruma, sok ene pomaranče, sok pol limone in nalahko zmešaj. Kozo pomaži s sirovim maslom, tretjino riža stresi v kozo, razravnaj (za prst na debelo), po rižu natresi drobno in tenko narezanih jabolč, po jabolkah potresi sladkorja (po okusu, kakor so pač jabolka bolj ali manj kislá). Pomaži po jabolkah drugo tretjino riža in natresi spet jabolč. Na vrhu pomaži zadnjo tretjino riža. Nato peci riž v pečici pol ure. Namesto jabolč lahko nadevaš riž s poljubno mezgo (najboljša je pa marelična). Med tem ko se riž peče, pa stolci trd sneg dveh beljakov. K snegu primešaj sedem dek sladkorja v prahu in tolci dalje, da se sneg spet strdi, nato primešaj k snegu še dve dekli zrezanih olupljenih mandeljnov ali orehov. Sneg pomaži na pečeni riž, posuj še malo sladkorja v prahu po snegu in postavi posodo še toliko nazaj v pečico, da sneg malo porumeni. Daš kar v posodi na mizo.

Praktični nasveti

Madeži od plavila se dajo kaj težavno odstraniti. Če pa na tisto mesto kaneš malo limonovega soka ali pa kisa, bo madež izginil. Kis ne sme biti iz grozdja, vina ali sadja. Da se pa taki madeži od plavila ne primerijo, sešij iz močne kotenine vrečico za plavilo, ki jo zgoraj dobro zaveži, da ne bo moglo plavilo uhati ven, temveč se bo lepo precedilo skozi vrečico in tako pobarvalo enakomerno vodo, gošča pa bo ostala v vrečici. Vrečico s plavilom potem vedno obesi, da se do ponovne uporabe posuši in ne splesni.

KAKO ZNANOST ZDAJ ODSTRANJUJE BOLEČINE V NOGAH

— začnite s tem čudovitim 3-dnevnim poizkusom na naše stroške.

Vitalni, učinkoviti elementi, ki so najdeni v znamenitih vrelcih, se dobivajo zdaj pod imenom Saltrat Rodell. Potrebno je samo, da polno pest Saltrat Rodella raztopite v vroči vodi. Ko pomočite noge v to učinkovito vodo, prenehajo bolečine kakor po kakem čudežu. Kurja ošesa nehalo boleti in kmalu se tako omeščajo, da jih lahko odstranite s prstom. Noge nič več ne bole in ne pečejo. Kupite še danes Saltrat Rodell pri svojem lekarnarju ali pa v parfumeriji in hitro se boste rešili bolečin v nogah.



× Drevo staro 2182 let. Nad večjim delom Hindostana v Aziji je od leta 259. do 222. pred Kristusom vladal kralj Acoka Pijadasi. Veljal je za velikega indijskega mogotca in je imel svojo prestolnico v Pataliputri. Z vso vmeno je pospeševal tudi širjenje budistične vere in ga imajo še danes v Indiji, na Japonskem in na Kitajskem zaradi teh njegovih zaslug v velikih časteh. V času, ko je vladal kralj Acoka, je budizem postal v onih krajih državna vera, ki se je močno ukoreninila tudi v pokrajinah, ki leže v sosesčini Indije. Kmalu pa je nastalo nešteto verskih ločin, ki se niso samo razlikovale med seboj, temveč so tudi druga drugo močno preganjale. Tu leže še danes razvaline starodavnega mesta Anuradapure, ki je bilo dolgo časa največja budistična božja pot. Tudi zdaj še romajo tja številni budistični verniki. Tam stoji neko figovo drevo, pod katerim se je, kakor pravi govorica, Budi prikazal bog in ga navdahnul, naj ustanovi novo vero. To je sicer le pripovedka, a pravijo, da je zgodovinsko ugotovljeno, da so to drevo zasadili leta 245 pred Kristusom. Staro je torej 2182 let. Da se ne bi prehitro posušilo, so s stebri podprli njegove tisočletne veje, zemljo pa najvestneje obdelujejo.

Za smeh in kratek čas

SMOLA

Lepo oblečen gospod kmetu: »Oprostite, ali nimate vi črnega psa?«

Kmet se v trenutku spomni vseh neplačanih pasjih davščin, zato vneto odgovori: »Ne, ne, tisti pes, ki ste ga videli, je klatež. Res hodi za menoj, ampak moj ni.«

»Nó, potem je pa vse v redu. Jaz sem namreč tistega psa ustrelil, pa sem prišel, da bi vam plačal odškodnino!« odvrne gospod veselo.

RAZLIKA.

A.: »No, kako ti je vseh zakonski stan?«

B.: »O, moja žena mi celo čevlje sezuva!«

A.: »Kadar prideš zvečer domov?«

B.: »Ne, kadar bi šel rad zvečer ven!«

PRI IZPITU

Profesor: »V porodničnici so zamenjali dva novorojenčka. Očeta zahtevata, da najdete vsakemu njegovega otroka. Kako storite to?«

Mediciner: »Gospod profesor, ali je točno, da sta bila novorojenčka zamenjana?«

Profesor: »Saj sem vam že rekel, da sta bila.«

Mediciner: »Torej ju zamenjam še enkrat.«

NAPREDEK

A.: »No, kako napreduje vaš sin?«

B.: »Imenitno. Prej je nosil obleke po meni, zdaj jih pa nosim jaz po njem.«

V SOLI

Katehet: »In bog je rekel kači: Po trebuhu se boš odslej plazila v prahu.«

Jurček: »Po čem se je pa prej plazila, gospod katehet?«

MED ZAKONCEMA

Gospa: »Ves dan tičiš pri knjigah, zame se pa ne zmeš. Oh, če bi bila jaz knjiga, potem bi se pečal vsaj tudi z menoj!«

Gospod: »No, če bi bila ti knjiga, potem bi morala biti koledar, da bi te lahko v. . . to leto zamenjal.«

ZGLED.

MOŽ: »Nikar se ne jezi, stara, če sem se ga preveč navlekel. Vzem si za zgled luno, ki se zmerom tako prijazno smehlja.«

ŽENA: »Vzem si jo raje ti za zgled. Luna je samo vsake štiri tedne polna, ti pa si vsak večer!«

NOVOST! SAMO DIN 49.50



St. 62.300 Anker-ura
Pravi švicar, stroj.
Dobra kvaliteta, lep
kromiran okvir
8 letno garancijo

Din 49.50

St. 62.301 ista s
cvetličnimi kazalci
in številčnico
(Radium)

Din 59.50

Zahtevajte cenik, ki
ga vam pošlje za-
stoj in poštne
prosto

H. SUTTNER

Ljubljana 6

Lastna protokulirana
tovarna ur v Švic.

OSTANKI

IZ MARIBORSKIH TEKSTILNIH TOVARN,
pristnobarvni, brez napak, noben kos izpod 3 m,
in sicer:

Paket »Serijsa H« z vsebino 16—21 m prima
oxfordov, cefirjev, touringov in frenšev za pose-
bno močne moške srajce v najlepših vzorcih.

Paket »Serijsa M« z vsebino 16—21 m pralnega
blaga za ženske obleke in dečke, kretona in druka
za predpasnike, delena, krepa in polsvile za bluze
in obleke v izbrano lepi sestavi.

Paket »Serijsa C« z vsebino 3—3.20 m dobrega
sukna za moško obleko, damski kostum, oziroma
plašč. Vsak paket pošlne prosto samo 136 Din.

Serijsa H in M pošiljam tudi mešano, torej
vsakega pol. Stalna zaloga ostankov finega sukna
in kamgarna od 62 Din naprej. Neprimerno vza-
mem nazaj in zamenjam. Pišite še danes na raz-
pošiljalnico »KOSMOS«, Maribor, Kralja Petra trg.

JABOLKA

vse vrste kupuje po najvišji dnevni ceni tr-
govca Franc Renier, Podčetrtek.

Dunajski velesejem

OD 5. DO 11. SEPTEMBRA 1937.

Tehnični in poljedelski sejem do 12. sept.

Veliki srednjeevropski trg

Razstavljaleci iz 20 držav
Kupci . . . iz 72 dežel

Brez potnega vizuma! S sejmsko legiti-
macijo in potnim listom prost prehod
čez mejo v Avstrijo. — Madžarski
tranzitni vizum se izdaja na podlagi
sejmske legitimacije na meji. — Znatne
vozne olajšave na jugoslov., madžar. in
Jadranskem morju ter zračnem prometu.
avstrijskih železnicah, na Dunavu in
— Vsakovrstna pojasnila, kakor tudi
sejmske legitimacije se dobe pri

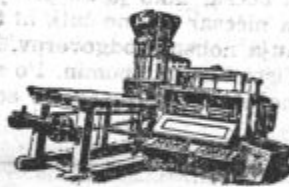
WIENER MESSE — A. G., Wien VII.
in pri častnih zastopstvih

v Ljubljani: Avstrijski konzulat, Tyrše-
va cesta 31;

v Ljubljani: Zveza za tujski promet v
Sloveniji (»Putnik«), Tyrševa cesta 1;

v Ljubljani: Zveza za tujski promet v
Sloveniji (»Putnik«), podružnica Hotel

Miklič, nasproti glavnega kolodvora;
Tujsko prometna zveza »Putnik« Mari-
bor, Celje, Gornja Radgona, št. 11,
Dravograd in Maribor glavni ko-
lodvor.



Najnovejši model hišnih mlinov

Majhna cena

Velika zmoglost

Izdeluje trdka

BOGOLJUB HARTLIEB, Jesenice 27, Gorenjsko

Novosti

perila, obleke, pumpa-
rice i. t. d. nudi ceneno

PRESKER,
Sv. Petra c. 24.

Mali oglasi

HRANILNE KNJIZICE

prodate ali kupite zelo ugodno potom moje
oblastveno dovoljene pisarne. Takojšnja go-
tovina. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka
ul. 12. Telefon 38-10.

JABOLČNIK

izvrsten, zelo okusen, naredite le iz tvarine
»Jablus«. S povzetjem stane za 50 litrov
35.50, 75 l 49.50, 100 l 64.—, 150 l 89.50 din.
Stotine pohvalnih pisem. Glavno zastopstvo:
Franc Renier, Podčetrtek.

PRODAM LEPO NOVO DVOSTANO- VANJSKO HIŠO

s sadnim in zelenjadnim vrtom. Pripravno za
letovišcarje, obrtnike, upokojece itd. Oglja-
siti se je pri Ivanu Jagodcu, Moste, p. Ko-
menda pri Kamniku.

HRANILNE VLOGE

vseh denarnih zavodov, terjatve in vrednost-
ne papirje vnovčim najkulantneje po najviš-
ji ceni takoj v gotovini A. Planinšek, Ljub-
ljana, Beethovnova ul. 14. Telefon 35-10.